

KVALITETSANALYS 2022

FRÅN FÖRSKOLA TILL
VUXENUTBILDNING

Antal barn och elever i de största skolformerna

Bilderna nedan ger dig en ungefärlig bild av antal barn och elever inom de största skolformerna förskola, grundskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Detaljerad elevstatistik hittar du i kapitel 8.

FÖRSKOLA

2022 hade Nacka 98 förskolor, 62 fristående och 36 kommunala.

FÖRSKOLEKLASS OCH GRUNDSKOLA

2022 hade Nacka 36 grundskolor, 16 fristående och 20 kommunala.

GYMNASIESKOLA

2022 hade Nacka 12 gymnasieskolor, 12 fristående och 2 kommunala. I dessa skolor gick det 6 300 elever med olika hemkommuner.

KOMMUNAL VUXENUTBILDNING

Under 2022 har 24 anordnare erbjudit kurser i kundvalet. Antalet kursdeltagare avser alla skolformsdelar inom kommunal vuxenutbildning.

Sammanfattning

Förskola och pedagogisk omsorg

Den årliga enkäten, som omfattar såväl fristående som kommunala förskolor, visar liksom tidigare år på mycket hög nöjdhet med förskolan från föräldrarnas sida. Förskolan når också mycket hög måluppfyllelse i förhållande till kommunens uppsatta mål, där enkätens resultat till stor del ligger till grund för indikatorerna, men där även andra viktiga delar är målsatta, till exempel att platser finns tillgängliga i alla kommundelar.

Områden som flest rektorer uppger att de arbetar med att utveckla under hösten 2022 och våren 2023 är lärmiljö och språkutveckling, viktiga delar för förskolans uppdrag gällande omsorg, utveckling och lärande. Kommunens mål för indikatorn som mäter barnens tillgång till legitimerade och behöriga förskollärare är inte uppfyllt. Skillnaderna är i detta avseende stora mellan förskolorna. Det är den enda av förskolans indikatorer som inte är uppfyllt.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Grundskolan uppvisar som helhet mycket höga, stabila kunskapsresultat. Det är också en styrka att såväl pojkarna som flickorna uppnår i genomsnitt 95 procents behörighet till gymnasieskolan. Kommunens mål är dock högt satta och uppnås inte, förutom vad avser hur kunskapsresultaten ligger till i förhållande till andra kommuner. Det finns också mer att göra för att alla elevgrupper i Nacka, oavsett föräldrarnas utbildningsnivå eller eventuella utländska bakgrund, ska nå hög måluppfyllelse. Uppföljning av elevers resultatutveckling i matematik och svenska mellan årskurserna 3 år 2019 och 6 år 2022 tyder på att det är svårt för elever som inte i årskurs 3 klarat alla delprov i ämnet att nå de högsta provbetygen i årskurs 6, medan de som presterar mycket goda resultat redan i årskurs 3 i stor utsträckning fortsätter göra det tre år senare, särskilt i matematik.

Elevernas nöjdhet med såväl skolan som fritidshemmet är på en hög och stabil nivå när det gäller viktiga delar som deras upplevelse av trygghet, trivsel och att de har bra lärare. Kommunens mål för elevernas upplevda trygghet i skolan uppnås trots detta inte. Utmaningar finns, liksom tidigare, i att eleverna är mer kritiska till deras inflytande i skolan och, vad gäller de äldre eleverna, till att undervisningen inte upplevs stimulerande. I dessa avseenden uppnås inte heller kommunens mål. Andelen legitimerade och behöriga lärare i Nacka kommun är i förskoleklass i nivå med länet men under genomsnittet för riket. I grundskolan är andelen istället tydligt högre än i länet och riket.

De prioriterade områden som rektorerna uppger att de arbetar med att utveckla i sin grundskola läsåret 2022/2023 avser i stor utsträckning insatser som på olika sätt kan bidra till att utveckla undervisningen. Även utvecklingsinsatser som avser värdegrunds- och trygghetsfrågor tas upp av ett flertal som prioriterat under läsåret.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan i Nacka uppnår höga genomsnittliga kunskapsresultat som är stabila över tid. Det gäller inte minst andelen elever som klarar gymnasieskolan inom avsedd tid, tre år. Examensgrad och andra resultat är generellt sett lägre på yrkesprogrammen än på de högskoleförberedande programmen. Samtliga av kommunens mål för kunskapsresultaten uppnås. Därtill är andelen legitimerade lärare mycket hög, främst vid de kommunala skolorna.

Skillnader i resultat finns dock mellan gymnasieskolorna. Förutsättningarna för skolorna skiljer sig åt i och med att antagningsgränserna (genomsnittligt meritvärde) är högre för programmen på populära skolor.

Enkäten till elever som genomförs under andra året på gymnasieskolan visar hög grad av trygghet och trivsel, men kommunens mål för upplevd trygghet, inflytande och stimulans uppnås inte. Eleverna uttrycker sig också kritiskt i enkäten om vilken återkoppling de får.

Grund- och gymnasiesärskola

Utbildningsenhetens bedömning efter uppföljning av extraordinära stödinsatser i grund- och gymnasiesärskolorna är att insatserna bidragit till att eleverna utvecklats såväl kunskapsmässigt som i sociala färdigheter. Uppföljningen visar också att lokalmässiga utmaningar fortsatt finns inom särskolan, både genom att antalet elever har ökat och genom de särskilda behov av anpassningar som finns för elevgruppen. Utbildningsenheten avser att fortsätta följa upp beslutade tilläggsbelopp i grund- och gymnasiesärskolan vartannat år.

Genom att enbart ett av totalt nio nationella program erbjuds av Nacka kommun för elever som ska börja gymnasiesärskolan, och det heller inte finns några fristående anordnare inom särskola, har de av eleverna som vill genomföra utbildningen i Nacka inga valmöjligheter i det avseendet.

Kommunal vuxenutbildning

Utbildningsenheten har under året genomfört verksamhetsbesök inklusive kvalitetsdialog hos samtliga auktoriserade anordnare. Samtliga anordnare som har varit verksamma under hela året har deltagit i den årliga kvalitetsuppföljningen genom att lämna in en kvalitetsrapport.

Kvalitetsuppföljningen visar att de skillnader i anordnarnas systematiska kvalitetsarbete som tidigare identifierats har fortsatt minskat. Anordnare har stärkt sitt kvalitetsarbete över tid vilket är positivt för Nacka kommuns uppdrag att erbjuda alla elever en likvärdig utbildning. Anordnarna bedöms ha upprätthållit en god kvalitet i undervisningen och hittat flexibla lösningar för eleverna.

Sammantaget gör utbildningsenheten bedömningen att kommunens vuxenutbildning fortsatt har en god kvalitet trots sämre resultat gällande betygsresultat och avbrott.

Insatser för ökad måluppfyllelse

I detta avsnitt ges en övergripande bild av utbildningsenhetens planerade insatser under år 2023 i syfte att främja ökad måluppfyllelse, utöver den reguljära uppföljning och utvärdering som ingår i utbildningsnämndens kvalitetssystem. Insatserna ska ses mot bakgrund av utbildningsenhetens roll i egenskap av hemkommun samt som ansvarig inom Nacka kommun för övergripande uppföljning och utvärdering på ett konkurrensneutralt sätt för alla förskolor och skolor verksamma i kommunen, oavsett huvudmannaskap. Avsnittet avspeglar därför inte vad kommunen gör i egenskap av huvudman och på motsvarande sätt heller inte vad de fristående huvudmännen gör för att främja måluppfyllelsen.

Kvalitet i förskola

Förskolan uppnår med ett undantag samtliga av kommunens mål. Målet uppfylls inte vad gäller barnens tillgång till förskollärare – ett område som utbildningsenheten bedömer är viktigt att fortsätta bevaka. Utbildningsenheten avser att under år 2023 bjuda in förskolans rektorer till kvalitetssamtal, där bland annat detta kommer att tas upp. Enheten kommer också att arbeta vidare med uppdraget från utbildningsnämnden om att främja språkutveckling i förskolan genom en särskild studie under år 2023. Studien ska undersöka barns språkkunskaper och förskolors språkutvecklande arbetssätt för att bland annat få en tydligare bild av hur det språkutvecklande arbetssättet sker på respektive förskola. Fokus är på förskolor med låga resultat i tidigare genomförda fonologiska screeningar.

Uppsökande verksamhet för fler barn i förskola

Utbildningsenheten kommer också att under året arbeta utifrån de nya krav som har införts i skollagen avseende hemkommunens uppsökande verksamhet gällande rätten till förskoleplats. Vidare ska barn som har varit kort tid i Sverige, eller om dess föräldrar varit kort tid i Sverige, erbjudas en specifik förskoleplats. Skollagens krav gäller inför hösten det år barnet fyller tre år. Det främsta syftet är att fler barn ska ges möjlighet till bättre språkutveckling i svenska.

Kvalitet i pedagogisk omsorg

För att få en fördjupad bild av kvaliteten i pedagogisk omsorg för barn i åldrarna 1-5 år avser utbildningsenheten att under år 2023 genomföra en särskild studie, baserad på observationer i verksamheterna. Syftet är att det ska bidra såväl till den samlade bilden av kvaliteten på kommunnivå som till relevant underlag för anordnarna när de utvecklar verksamheten.

Uppföljning av kunskapsresultat i grundskolans tidigare årskurser samt av låg måluppfyllelse

Även om kunskapsresultaten i grundskolan generellt är höga i Nacka, så uppnås inte alla lokala mål för detta. Därutöver finns skillnader i genomsnittliga kunskapsresultat för olika elevgrupper, beroende på bakgrundsfaktorer såsom föräldrars utbildningsbakgrund eller om elever har utländsk eller svensk bakgrund. Eftersom tidigt insatt stöd och stimulans är centralt för att alla elever ska ges förutsättningar att klara grundskolan och nå så långt som möjligt utifrån utbildningens mål, så avser utbildningsenheten att under år 2023 fortsätta följa upp elevernas måluppfyllelse redan från och med årskurs 1.

Resultatdialoger med grundskolans rektorer planeras också, med fokus på måluppfyllelsen i grundskolans tidigare årskurser samt uppföljning av låga resultat.

Kompetens för att alla elever ska klara målen

Alla elever, oavsett behov och förutsättningar, ska uppnå minst nivån som motsvarar godtagbara kunskaper i alla ämnen. Elevhälsan, som ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande samt stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål, är ett viktigt verktyg i detta arbete. Kommunfullmäktige har gett utbildningsnämnden i uppdrag att under år 2023 kartlägga elevers tillgång till skolsköterska, skolpsykolog och kurator i grundskolorna i Nacka – information som inte samlas in till den nationella statistiken. Kommunfullmäktige har även beslutat att utbildningsnämnden ska genomföra en satsning under år 2023 för ökad kompetens i förskola och skola när det gäller neuropsykriatiska funktionshinder.

Utveckling av skolpliktsbevakningen

I egenskap av hemkommun ser utbildningsenheten behov av en mer tydlig inrapportering från huvudmännen av elevers frånvaro, vilket enheten kommer att jobba vidare med. Utbildningsenheten kommer att utveckla skolpliktsbevakningen och samverka kring elevers problematiska frånvaro ytterligare. Syftet är att bidra till ökad närvaro i skolan och därigenom högre måluppfyllelse.

Utvecklat arbetssätt för ökad måluppfyllelse i den kommunala vuxenutbildningen

Utbildningsenheten kommer i egenskap av huvudman för Nacka vuxenutbildning under år 2023 fortsätta att föra en nära dialog med kommunens auktoriserade anordnare, elever och näringsliv i syfte att förbättra resultaten samt utveckla utbudet för vuxenutbildningen. För att förebygga avbrott och icke godkända betyg har utbildningsenheten inlett ett arbete som innebär att enhetens karriärvägledare, i samband med handläggning av ansökan, kartlägger den sökandes förutsättningar att tillgodogöra sig studier inom den valda studieformen och i den önskade studietakten.

I och med införandet av ett nytt verksamhetssystem för Nacka vuxenutbildning ges möjligheter att fortsätta utveckla resultatuppföljningen.

Innehållsförteckning

Antal barn och elever i de största skolformerna	1
Sammanfattning	2
1. Kvalitetsanalysens syfte och innehåll	11
1.1. Kvalitet utifrån olika perspektiv	11
2. Förskola	13
2.1. Måluppfyllelse – kommunens mål för förskolan	13
2.2. Föräldraenkäten.....	14
2.3. Språkutveckling i förskolan.....	15
2.4. Barnens tillgång till utbildade förskollärare	16
2.5. Resultat från årets tillsyn och insyn.....	16
2.6. Rektorernas prioriterade områden för utveckling	17
3. Pedagogisk omsorg	18
3.1. Resultat från årets tillsyn	18
3.2. Prioriterade områden för utveckling	18
4. Förskoleklass, grundskola och fritidshem.....	19
4.1. Måluppfyllelse – kommunens mål för grundskolan	19
4.2. Kunskapsresultat	21
4.2.1. Elevers måluppfyllelse läsåret 2021/22 och över tid	21
4.2.2. Elevers resultatutveckling.....	28
4.2.3. Uppföljning av elever i resursskola.....	29
4.3. Elevenkäten.....	30
4.4. Externa pedagogers observationer	31
4.5. Elevers tillgång till utbildade lärare.....	32
4.5.1. Förskoleklass	32
4.5.2. Grundskola	33
4.5.3. Fritidshem	33
4.6. Rektorernas prioriterade områden för utveckling	34
4.6.1. Grundskola	34
4.6.2. Fritidshem	34
4.7. Elevers upprepade eller längre frånvaro	34
4.8. Skolvalet	35

5.	Gymnasieskola.....	37
5.1.	Måluppfyllelse – kommunens mål	37
5.2.	Kunskapsresultat	38
5.2.1.	Kunskapsresultat över tid.....	38
5.3.	Elevenkäten.....	41
5.4.	Elevers tillgång till utbildade lärare	42
5.5.	Rektorernas prioriterade områden för utveckling	43
6.	Grundsär- och gymnasiesärskola.....	44
6.1.	Uppföljning av extraordinära stödinsatser till elever utifrån beviljade tilläggsbelopp	44
6.2.	Elevers tillgång till utbildad personal	44
6.3.	Rektorernas prioriterade områden för utveckling	45
6.4.	Valmöjligheter vid start i gymnasiesärskola.....	45
7.	Kommunal vuxenutbildning	46
7.1.	Måluppfyllelse – kommunens mål	46
7.2.	Kunskapsresultat	47
7.2.1.	Examen och slutbetyg inom komvux på gymnasial nivå.....	51
7.2.2.	Prövningar	51
7.3.	Elevenkäten.....	51
7.4.	Elevers tillgång till utbildade lärare	51
7.5.	Kvalitetsuppföljning och tillsynsbesök.....	51
7.5.1.	Kvalitetsuppföljning – samtal med elever och lärare.....	51
7.5.2.	Kvalitetsuppföljning/tillsyn – samtal med skolledningar	52
8.	Elevenstatistik.....	55
8.1.	Antal barn, elever och kursdeltagare i Nackas skolverksamheter – oavsett folkbokföringsort.....	55
8.1.1.	Barn och elever från Ukraina.....	56
8.2.	Antal barn, elever och kursdeltagare med hemkommun Nacka	56
9.	Underlag till kvalitetsanalysen	58
9.1.	Källor.....	58
9.2.	Tjänsteskrivelser.....	58
9.2.1.	Utbildningsnämnden	58
9.2.2.	Arbets- och företagsnämnden.....	58

Tabell- och figurförteckning

Tabell 1: Regelbunden tillsyn och insyn under år 2022, antal sanktioner	17
Tabell 2: Måluppfyllelse i läsförståelse årskurs 1 år 2021 och 2022 (procent elever i årskurs 1 som uppnått det nationella kunskapskravet i läsförståelse).....	21
Tabell 3: Nationella provresultat i matematik (MA) och svenska (SV) årskurs 3 läsåret 2021/22.....	22
Tabell 4: Nationella provresultat i årskurs 3 läsåren 2016/2017 - 2021/22	23
Tabell 5: Nationella provresultat årskurs 6 i matematik (MA), svenska (SV) och engelska (EN) läsåret 2021/22	23
Tabell 6: Nationella provresultat i årskurs 6 läsåren 2016/17 - 2021/22.....	24
Tabell 7: Betyg i årskurs 6 i Nacka kommun år 2022 respektive över tid 2017-2022 ..	24
Tabell 8: Slutbetyg i årskurs 9 läsåren 2020/21 – 2021/22 (betyg från sommarskola ingår ej).....	25
Tabell 9 Elevgrupperns storlek i Nacka kommun, Stockholms län och riket, år 2022 ..	27
Tabell 10: Observatörernas bedömningar av grundskolor i Nacka, år 2022 (utifrån en skala från 1,0 till och med maximalt 4,0).....	32
Tabell 11: Antal och andel (%) legitimerade och behöriga lärare, jämförelse mellan kommunala och fristående enheter samt med Stockholms län och riket, 2021	33
Tabell 12: Betygsresultat per gymnasieskola belägen i Nacka kommun samt totalt för Nacka, lå 2021/22.	38
Tabell 13: Betygs- och avbrottsredovisning samt totalt antal kursdeltagare per anordnare, grundläggande vuxenutbildning år 2022	49
Tabell 14: Betygs- och avbrottsredovisning samt totalt antal kursdeltagare per anordnare, gymnasial vuxenutbildning år 2022.....	50
Tabell 15: Betygs- och avbrottsredovisning samt totalt antal kursdeltagare per anordnare, svenska för invandrare år 2022.....	50
Tabell 16: Statistiken för Nacka kommuns utbildningsverksamhet avser unika barn och elever samt unika anordnare, det vill säga om de förekommer under flera skolformer räknas de bara en gång.	55
Tabell 17: Nacka kommuns utbildningsverksamhet per skolform, per oktober månad 2022.	55
Tabell 18: Kommunal vuxenutbildning per skolformsdel, kalenderåret 2022.	56
Tabell 19: Pedagogisk omsorg, per oktober månad 2022.....	56
Tabell 20: Barn- och elevantal per skolform (och pedagogisk omsorg) och typ av huvudman, per oktober månad 2022.....	56
Tabell 21: Elevantal och kursdeltagare per skolformsdel inom kommunal vuxenutbildning per den 31 december 2022	57
Figur 1: Resultat från föräldraenkäten i förskolan år 2022.....	15
Figur 2: Andel (%) behöriga förskollärare med legitimation per förskola, okt 2021....	16
Figur 3: Måluppfyllelse i läsförståelse årskurs 1, per skola respektive Nacka kommuns genomsnitt år 2022 (Procent elever i årskurs 1 som uppnått kunskapskravet).....	22

Figur 4 A: Slutbetyg i årskurs 9 i Nacka kommun, Stockholms län och riket åren 2014-2022: Gymnasiebehörighet samt andel elever som klarat alla grundskolans ämnen (betyg från sommarskola ingår ej)	25
Figur 5: Slutbetyg i årskurs 9 för olika elevgrupper i Nacka kommun, Stockholms län och riket åren 2015-2022: Andel elever som klarat alla grundskolans ämnen (betyg från sommarskola ingår ej)	27
Figur 6: Resultatutveckling - Elevers resultat i det nationella provet i svenska i årskurs 6 år 2022 (andel elever som uppnått provbetyg eller ej deltagit i alla delprov) utifrån resultaten i årskurs 3 år 2019.....	28
Figur 7: Resultatutveckling - Elevers resultat i det nationella provet i matematik i årskurs 6 år 2022 (andel elever som uppnått provbetyg eller ej deltagit i alla delprov), utifrån deras resultat i årskurs 3 år 2019.....	29
Figur 8: Resultat från elevenkäten i grundskolan år 2022.....	31
Figur 9: Skolors anmälningar av frånvaro per årskurs, sep-jun lå 2021/22,	35
Figur 10: Genomsnittliga betygsresultat för elever på nationella program i gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket, åren 2014-2022	39
Figur 11: Andel (%) elever med gymnasieexamen inom tre år på högskoleförberedande program respektive yrkesprogram i gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket, åren 2014-2022.....	40
Figur 12: Andel (%) avgångselever med gymnasieexamen på högskoleförberedande program respektive yrkesprogram i gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket, åren 2014-2022.....	40
Figur 13: Genomsnittlig betygspoäng för elever på högskoleförberedande program respektive yrkesprogram i gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket, åren 2014-2022.....	41
Figur 14: Resultat från elevenkäten i gymnasieskolan (elever år 2) år 2022.....	42
Figur 15: Andel (%) kursdeltagare med godkänt betyg respektive icke godkänt betyg samt andel kursdeltagare som avbrutit studierna per skolformsdel, år 2022	47
Figur 16: Antal kursdeltagare per betyg i svenska för invandrare och grundläggande vuxenutbildning	48
Figur 17: Antal kursdeltagare per betygssteg i gymnasial vuxenutbildning, år 2022.....	48

I. Kvalitetsanalysens syfte och innehåll

Kvalitetsanalysen omfattar 2022 års resultat inom all utbildning i Nacka, från förskola till vuxenutbildning. Syftet är att ge ansvariga nämnder, kommunledningen och Nackas förskolor och skolor med huvudmän samt anordnare av vuxenutbildning bilder av kvaliteten för barnen och eleverna i förskola, skola och kommunal vuxenutbildning. Även invånarna i Nacka får genom kvalitetsanalysen en samlad bild av utbildningsverksamheten i deras kommun. Barnen och eleverna är kvalitetsanalysens fokus och utgångspunkt. De resultat som presenteras här syftar till att visa olika aspekter av kvalitet, nämligen:

- Måluppfyllelse i förhållande till nationella mål
- Måluppfyllelse i förhållande till kommunens mål
- Uppnådda grundläggande krav i nationella styrdokument och, i förekommande fall, kommunens auktorisationsvillkor
- Elevers och föräldrars nöjdhet

Arbets- och företagsnämnden¹ ansvarar bland annat för fullgörande, uppföljning och utvärdering av vad som åligger kommunen som *huvudman* enligt skollagen och andra författningar inom kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna.

Utbildningsnämnden ansvarar bland annat för uppföljning och utvärdering av kvalitet på övergripande nivå och myndighetsutövning/myndighetsuppgifter inom de områden som enligt lag eller annan författning är hemkommunens ansvar från förskola till gymnasieskola.² Utbildningsnämnden utgår från barns och elevers tillgång till utbildning av god kvalitet.

Båda nämnderna är på olika sätt ansvariga för uppföljning och utvärdering inom sina respektive områden och ska i och med det visa upp och belysa olika mått på kvalitet på ett öppet och transparent sätt i enlighet med sina respektive reglementen. Nämnderna ska också säkerställa att informationen inom respektive nämnds ansvarsområde är allsidig och konkurrensneutral. Kvalitetsanalysen omfattar därför både kommunala och fristående verksamheter i Nacka, från förskola till vuxenutbildning. Kommunal vuxenutbildning omfattar de anordnare som Nacka har auktoriserat.

I.1. Kvalitet utifrån olika perspektiv

För varje skolform ges en bild av kvaliteten utifrån olika perspektiv. Det handlar dels om utbildningsenhetens årliga uppföljningar i form av föräldrars och elevers enkätsvar, nationell statistik om kunskapsresultat och personal samt observationer. Det kompletteras med information från särskilda uppföljningar som utbildningsenheten genomfört under år 2022, exempelvis har utbildningsenheten erhållit svar från rektorer inom förskola och skola respektive från Välfärd skola

¹ Från och med den 1 januari 2023 har nämnden bytt namn till ”nämnden för arbete och försörjning”.

² Kommunstyrelsens verksamhetsutskott är huvudman för de kommunala förskolorna, grund- och gymnasieskolorna.

gällande vilka prioriterade områden som verksamheterna arbetar med att utveckla under läsåret 2022/2023. Inom den kommunala vuxenutbildningen har utbildningsenheten genomfört verksamhetsbesök, som omfattat uppföljning med ledning samt intervjuer med elever och lärare.

I avsnitt Underlag för kvalitetsanalysen listas samtliga källor i form av tjänsteskrivelser med mera.

2. Förskola

2.1. Måluppfyllelse – kommunens mål för förskolan

De flesta av kommunens indikatorer för förskolan mäts utifrån resultaten i Våga visenkäten till föräldrar. Samtliga mål för dessa indikatorer har nåtts och måluppfyllelsen för respektive indikator är med ett undantag mycket hög. Föräldrar till barn i Nackas förskolor är generellt sett mycket nöjda med verksamheten.

Indikatorn som mäter andel förskolor som har minst 20 procent förskollärare är inte uppnådd. Vid mätillfället hösten 2021 var det 19 av 97 förskolor som hade en lägre andel förskollärare än 20 procent.

Indikatorn för bedömning av målområdet utveckling och lärande i Våga Visa-observationerna kan inte anges på grund av att det inte har varit möjligt att genomföra observationer under de senaste två åren.

MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA			
Nackas förskolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner		Utfall 2022	Mål 2022
	Bland de tre bästa kommunerna i enkätundersökningen när det gäller andel föräldrar som är nöjda med sin förskola	Plats 3	Plats 1-3
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA			
Alla förskolor i Nacka håller hög kvalitet		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel förskolor som har minst 80 procent nöjda föräldrar	98 %	95 %
	Andel förskolor som har minst 20 procent förskollärare (avser 2021 års statistik)	80 %	95 %
Alla förskolor är goda miljöer för utveckling och lärande		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i förskolan	97 %	95 %
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT			
Föräldrar har stora valmöjligheter vid val av förskola		Utfall 2022	Mål 2022
	Det finns möjlighet till plats i förskolan i varje kommunedel	Ja	Ja

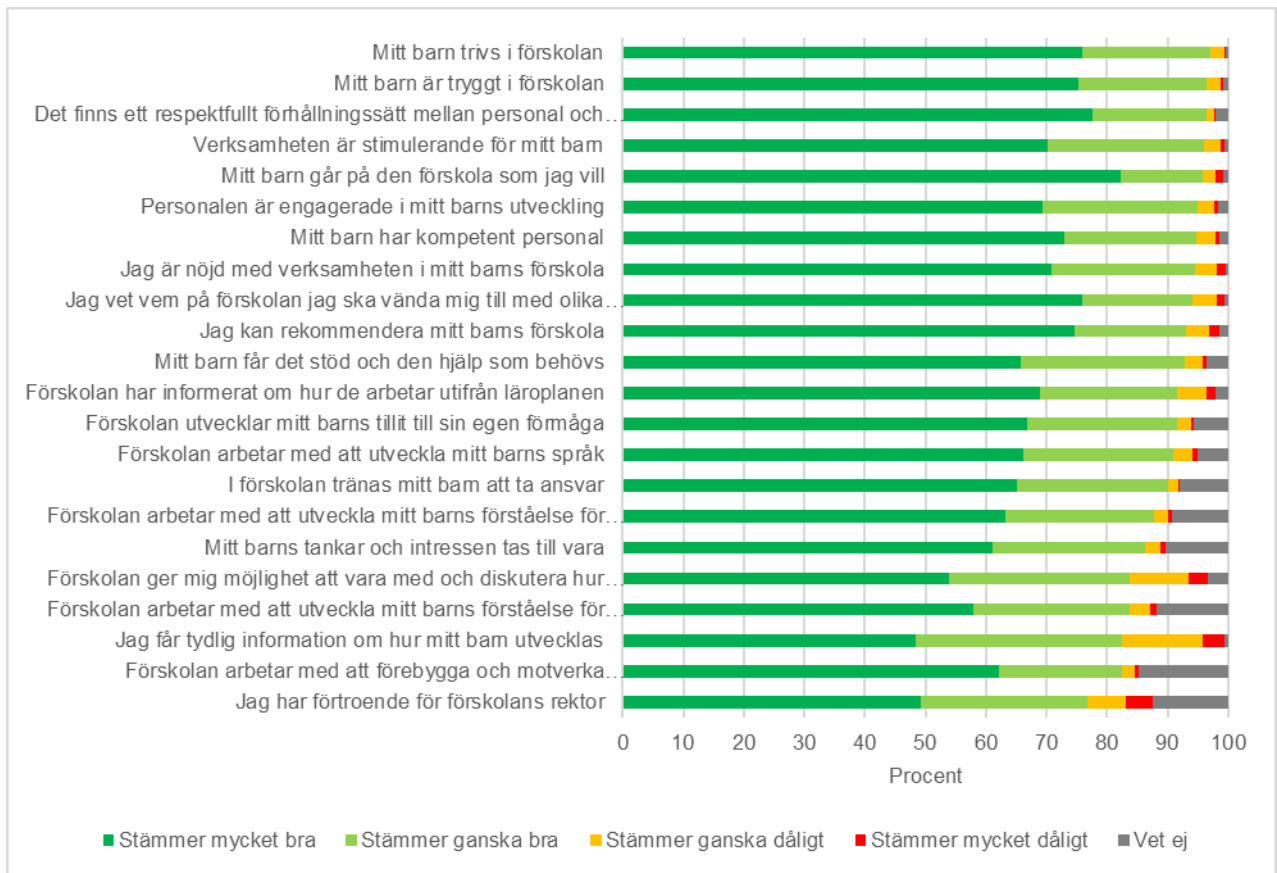
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA			
Alla barn stimuleras till nyfikenhet och lust att lära		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel föräldrar som upplever att verksamheten är stimulerande	96 %	95 %
	Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara	86 %	85 %
-	Bedömning av målområdet utveckling och lärande i Våga Visa-observationerna de två senaste åren	Ej aktuellt	3,3
Alla barn utvecklas maximalt		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel barn 3-5 år inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg den 15 oktober - Förskola (GL-mål)	98 %	97 %

2.2. Föräldraenkäten

Resultatet för förskolan i årets enkätundersökning är ungefär på samma höga nivå som förra årets – till och med något högre. Mest nöjda (97 procent) är Nackas föräldrar med förskolans öppettider och att barnet trivs i förskolan. En nästan lika hög andel (96 procent) anser att verksamheten är stimulerande, att barnet är tryggt i förskolan och att barnet går på den förskolan som föräldrarna vill. Av de 78 förskolor som hade godtagbar svarsfrekvens har 76 minst 80 procent nöjda föräldrar.

De påståenden som föräldrarna i högst utsträckning däremot inte kan instämma i handlar om kommunikation; hur föräldrar informeras om barnets utveckling (17 procent) och om de ges möjlighet att diskutera med förskolan hur barnet stöds på bästa sätt (13 procent). Svaren följer samma mönster som förra årets resultat. Även de påståenden i enkäten som en större andel föräldrar anser att de inte kan svara på följer förra årets mönster, men på en lägre nivå. Det är påståenden om förskolan arbetar med att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling, förtroende för rektor och hur förskolan arbetar för att utveckla barnets förståelse för matematik.

Figur 1: Resultat från föräldraenkäten i förskolan år 2022

2.3. Språkutveckling i förskolan

Utbildningsnämnden uppdragit åt utbildningsenheten att utreda läget när det gäller förskolebarns språkutveckling i svenska, med fokus på förskolor med många barn med utländsk bakgrund. Ett viktigt underlag har varit den fonologiska screeningen som genomfördes i förskoleklass till och med år 2019. Utbildningsenheten har genomfört en ny fonologisk screening för att se om resultatet har förändrats sedan 2019. De förskolor som hade låga resultat vid tidigare fonologiska screeningar hade även låga resultat vid mätningen som gjordes i september 2022. Resultatet bör dock tolkas med försiktighet eftersom det är färre barn som deltagit än vid tidigare mätningar, vilket gör att resultatet är osäkert. Utbildningsenheten har genomfört samtal med ledningsansvariga på förskolorna angående deras resultat. En workshop med ledning och pedagoger genomfördes i slutet av året i syfte att fånga tankar och synpunkter som är viktiga att belysa i den studie som planeras att genomföras under våren 2023.

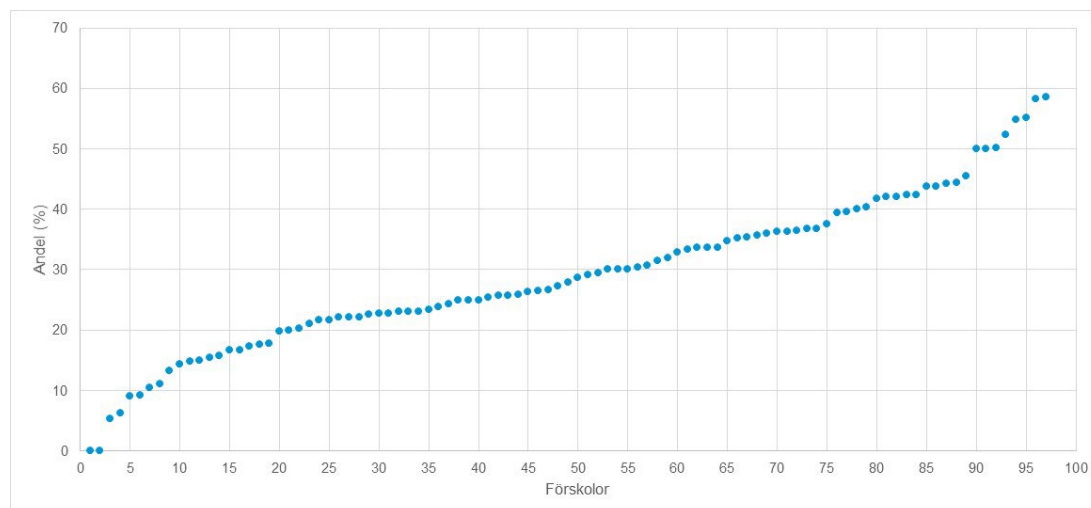
2.4. Barnens tillgång till utbildade förskollärare

I Nacka är andelen förskollärare med legitimation i genomsnitt 30 procent av personalen.³ Det är på samma nivå som genomsnittet i Stockholms län men elva procentenheter lägre än i riket. Medianvärdet i Nacka är 27 procent.

Andel legitimerade förskollärare i fristående verksamheter är 27 procent och motsvarande andel i kommunal verksamhet är 33 procent.

Tillgången till legitimerade förskollärare skiljer sig stort mellan enheterna, allt från noll till 59 procent. Antal enheter som hade en andel under 20 procent var 19 av totalt 97, och två av dessa hade inte någon legitimerad förskollärare. En av enheterna kommer att lägga ner sin verksamhet och den andra uppger att de nu har en legitimerad förskollärare.

Figur 2: Andel (%) behöriga förskollärare med legitimation per förskola, okt 2021

2.5. Resultat från årets tillsyn och insyn

Den regelbundna tillsynen och insynen av förskolor visar att majoriteten av huvudmännen, 66 procent, uppfyller de krav som ställs inom de områden som granskats. Några av huvudmännen har dock behov av att utveckla sina verksamheter, främst handlar det om lek- och lärmiljön och det systematiska kvalitetsarbetet.

De förskolor som fått minst en sanktion som renderat i ett beslut om anmärkning/brist har fått detta inom områdena lek- och lärmiljö och systematiskt kvalitetsarbete. Ingen förskola har fått ett föreläggande. Hälften av förskolorna som

³ Mätdatum 15 oktober 2021.

bedömts ha brister har rättat till dessa, resterande kommer att följas upp under våren 2023.

Tabell 1: Regelbunden tillsyn och insyn under år 2022, antal sanktioner

TILLSYNSOMRÅDE	Sanktion		
	Anmärkning/ brist	Föreläggande/ allvarlig brist	Därav åtgärdade brister
<i>Lek- och lärmiljö</i>	45	0	27
- ledning och stimulans	14	0	9
- inflytande	17	0	9
- omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet	14	0	9
<i>Systematiskt kvalitetsarbete</i>	7	0	2
- huvudmannen	1	0	1
- förskolan	6	0	1
Summa	52	0	29
Antal förskolor som sanktionerna avser	18		
Antal förskolor som haft tillsyn/insyn	53		

Den planerade riktade tillsynen som genomförts i alla förskolor har handlat om säkerheten i utemiljön. Den bedömning som utbildningsenheten generellt gör gällande barnsäkerheten är att huvudmän och förskolor har väl utvecklade rutiner och ett gott barnsäkerhetsarbete. Uppföljning av barnsäkerhetsarbetet i utemiljön kommer framöver att läggas in i den regelbundna tillsynen och insynen.

2.6. Rektorerens prioriterade områden för utveckling

Av kommunens 97 förskolor har 80 (82 procent) skolledningar svarat på förfrågan om vilka prioriterade områden för utveckling som förskolorna har i nuläget. Det är framför allt inom läroplansområdet *Omsorg, utveckling och lärande* som förskolornas prioriteringar återfinns.

Det område som flest förskolor har angett som prioriterat är barnens lärmiljö men även det språkutvecklande arbetssättet är ofta angett, liksom läroplansområdet *Normer och värden* med bland annat trygghetsfrågor. Många förskolor anger även hållbar utveckling som ett prioriterat område, men oftast har de inte mer utförligt beskrivit vad det innebär.

3. Pedagogisk omsorg

3.1. Resultat från årets tillsyn

Den regelbundna tillsynen av pedagogisk omsorg med verksamhet för barn 1-5 år visar att de allra flesta huvudmän, drygt 78 procent, uppfyller de krav som ställs inom de områden som granskats. Majoriteten av de 21 huvudmän som haft tillsyn har dock behov av att utveckla sina verksamheter, främst handlar det om lek- och lärmiljön och det systematiska kvalitetsarbetet. Tre huvudmän har fått ett föreläggande om att anpassa barngruppens storlek till antalet pedagoger i verksamheten, uppföljning kommer att ske under våren 2023.

Hos två huvudmän har det genomförts en förstagångstillsyn. En av huvudmännen har fått anmärkning inom lek- och lärmiljön och det systematiska kvalitetsarbetet, bristerna har rättats till.

Som en del i att stödja huvudmännen för pedagogisk omsorg i sitt utvecklingsarbete genomförde utbildningsenheten ett fortbildningstillfälle, där råd och vägledning kopplades till de utvecklingsområden som tillsynen visat.

3.2. Prioriterade områden för utveckling

Av Nackas 24 anordnare av pedagogisk omsorg har samtliga, med ett undantag, svarat på utbildningsenhetens förfrågan om vilka områden för utveckling som de prioriterar i nuläget.

Det är framför allt läroplansområdet *Omsorg, utveckling och lärande* som är i fokus och många anger naturvetenskap och matematik som inriktning, men även prioriteringar som kan kategoriseras som språkutvecklande arbetssätt. Ett annat prioriterat område som många anger avser liksom för förskolan *Normer och värden*.

4. Förskoleklass, grundskola och fritidshem

4.1. Måluppfyllelse – kommunens mål för grundskolan

Samtliga indikatorer som avser att skolorna i Nacka ska vara i kvalitetstoppen, att eleverna ska klara skolan inom avsedd tid och att alla skolor ska hålla hög kvalitet uppnår sina mål. Detta genom att nio av tio elever når kunskapskraven i alla ämnen och att fler än åtta av tio grundskolor i Nacka presterar högre kunskapsresultat än jämförbara skolor i landet (positiv ”salsa-avvikelse”) ⁴ Det först nämnda resultatet placerar Nacka kommun på en sjunde plats i riket vid jämförelse med övriga kommuner. I det senare fallet har samtliga grundskolor i Nacka positiv salsa-avvikelse avseende meritvärdet, medan tio av 13 skolor har positiv avvikelse avseende andel elever i årskurs 9 som nått kunskapskraven. Sammantaget gör detta att målet nås.

När det gäller indikatorerna som avser att alla elever ska utvecklas maximalt så uppnås inte riktigt de uppsatta målen. Det är 95 procent av grundskoleeleverna som uppnår gymnasiebehörighet, vilket är hög nivå men ändå inte tillräckligt för att uppnå målet 97 procent. Elevernas genomsnittliga betygsnivå (meritvärde) i årskurs 9 är på samma nivå som förra året (267 meritvärdespoäng) och når därmed inte riktigt upp till den nya, högre målnivån för år 2022 (270 meritvärdespoäng). I årskurs 3 är andelen elever som klarat kravnivån i samtliga nationella prov i matematik och svenska 76 procent, vilket är fyra procentenheter från målet.

Två av de fem indikatorerna som mäts utifrån resultaten i elevenkäten har uppnåtts. Dessa två indikatorer bygger på att eleverna ska känna sig nöjda med sin skola. Andelen grundskolor med minst 80 procents nöjda elever har ökat och målet uppnås med god marginal. Nacka är på tredje plats i jämförelse med samtliga åtta deltagande kommuner när det gäller andel nöjda elever. Övriga tre indikatorer som är avsedda att fånga elevers upplevelse av trygghet i skolan, självkänsla och stimulans i skolarbetet har inte uppnått de beslutade målnivåerna.

I år fick 94 procent av de så kallade ”måsteväljarna” sitt förstahandsval av skola och indikatorns målvärde nåddes med god marginal.

⁴⁴ Det så kallade ”SALSA”-mättet tas fram av Skolverket med hjälp av regressionsanalys. Varje skolas genomsnittliga resultat jämförs då med samtliga skolenheters genomsnittliga resultat samtidigt som olika bakgrundsfaktorer som kan påverka resultaten hålls konstanta. En positiv ”salsa-avvikelse” innebär då att skolan har ett högre resultat jämfört med alla andra skolor med likadan elevsammansättning.

MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA			
Nackas skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner		Utfall 2022	Mål 2022
	Bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen i åk 9	Plats 7	Plats 1-10
	Bland de tre bästa kommunerna (av för närvarande 8 kommuner) i enkätundersökningen när det gäller andel elever som är nöjda med sin skola	3	Plats 1-3
Alla elever klarar skolan inom avsedd tid		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen i åk 9	90 %	90 %
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA			
Alla skolor i Nacka håller hög kvalitet		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel skolor som har minst 80 procent nöjda elever	86 %	75 %
	Andel skolor som har positiv salsaaavvikelse både vad gäller meritvärde och andel som nått kunskapskraven i alla ämnen	83 %	80 %
Alla skolor är goda miljöer för utveckling och lärande		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel elever som är trygga i skolan	89 %	95 %
STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT			
Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av skola		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel elever som fått plats i ordinarie skolval på den skola de valt i första hand	94 %	90 %
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA			
Alla elever utvecklas maximalt		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel elever i årskurs 3 som klarar alla delprov i svenska och matematik (nationella prov)	76 %	80 %
	Andel elever i åk 9 som blir behöriga till gymnasieskolan	95 %	97 %
	Genomsnittlig betygsnivå åk 9	267	270
Alla elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel elever som - tycker det är roligt att lära sig saker (åk 3) - anser att undervisningen motiverar till att vilja lära sig mer (åk 6 och 8)	59 %	70 %
	Andel elever som instämmer i att deras lärare får dem att tro på sig själva i skolarbetet (åk 6, 8).	68 %	73 %

4.2. Kunskapsresultat

4.2.1 Elevers måluppfyllelse läsåret 2021/22 och över tid

I detta avsnitt redovisas elevernas måluppfyllelse i de årskurser där det finns nationella kunskapskrav. Elevernas läsförståelse i årskurs 1 följs inte upp på nationell nivå, varför det inte finns någon jämförelse med länet eller riket.

4.2.1.1. Lågstadiet

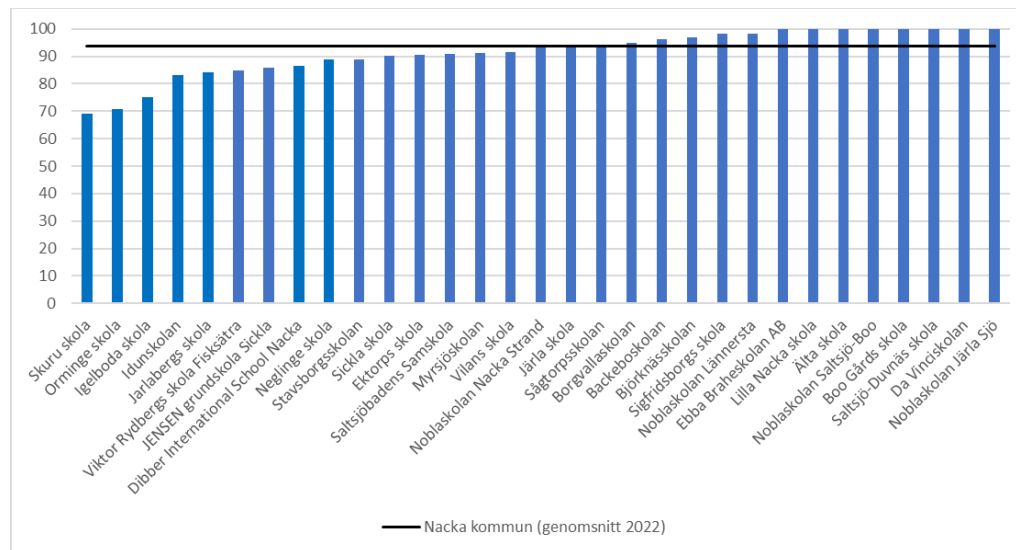
De flesta kunskapsresultat i låg- och mellanstadiet fortsätter vara stabilt höga jämfört med före pandemin, vilket bekräftar den bild rektorerna har gett i utbildningsenhetens förra årets kvalitetssamtal och resultatdialoger om obetydlig pandemieffekt.

Tabell 2: Måluppfyllelse i läsförståelse årskurs 1 år 2021 och 2022 (procent elever i årskurs 1 som uppnått det nationella kunskapskravet i läsförståelse)

	Totalt antal elever åk 1	Andel (%) klarat kunskapskravet i läsförståelse	
		2022	2021
Nacka kommun	1 478	94	93
Fristående skolor	395	96	94
Kommunala skolor	1083	93	93

I årskurs 1 finns inga nationella prov, men skolorna bedömer ändå om eleverna uppnått minst den nivå i läsförståelse som framgår av kursplanen i ämnet svenska. Läsåret 2021/22 var det 94 procent av eleverna som uppnådde den förväntade nivån i läsförståelse, vilket är ungefär samma nivå som förra året. Vid åtta av totalt 31 skolor klarade samtliga elever läsförståelsekravet. Vid de tre skolorna med lägst uppnåendegrad varierade andelen som klarat läsförståelsen mellan 69 och 75 procent. För två av dessa tre skolor är det en tydligt lägre andel än föregående år. Vid några skolor är det stora skillnader i resultat, både positivt och negativt, jämfört med året innan.

Figur 3: Måluppfyllelse i läsförståelse årskurs 1, per skola respektive Nacka kommuns genomsnitt år 2022 (Procent elever i årskurs 1 som uppnått kunskapskravet)

I årskurs 3 klarade 85 procent av eleverna alla nationella delprov i svenska och 83 procent i matematik. Sammantaget var det 76 procent som klarade alla nationella delprov i bägge ämnena. Samtliga resultat avser de elever som deltagit i alla delprov. Deltagarandelen har sjunkit något jämfört med före pandemin och är i genomsnitt lägre vid fristående skolor än vid de kommunala skolorna i Nacka.

Tabell 3: Nationella provresultat i matematik (MA) och svenska (SV) årskurs 3 läsåret 2021/22

	Totalt antal elever åk 3	Andel (%) som deltagit i alla delprov (av totala antalet elever)			Andel (%) som klarat alla delprov (av de som deltagit i alla delprov)		
		MA	SV	MA och SV	MA	SV	MA och SV
Nacka kommun	1 482	96	95	94	83	85	76
Fristående skolor	360	93	91	89	79	88	75
Kommunala skolor	1 122	97	97	96	84	84	76
Flickor	721	97	98	97	83	89	80
Pojkar	761	94	93	92	82	80	72
Följt kursplanen i svenska	1 381	97	97	96	84	86	78
Följt kursplanen i svenska som andraspråk	91	88	86	85	56	55	44
Uppgift saknas om kursplan i svenska	10	-	-	-	-	-	-

Resultat redovisas inte om antalet elever är färre än 10.

Källa - utbildningsenhetens bearbetning av uppgifter från fristående skolor och Valfärd skola.

Andelen flickor som klarade samtliga delprov i svenska var nio procentenheter högre jämfört med pojkarna (89 jämfört med 80 procent). I matematik var skillnaden en procentenhet till flickornas fördel (83 jämfört med 82 procent). Flickorna har också i högre utsträckning än pojkarna deltagit i alla delprov.

Av de elever som följt kursplanen i svenska som andraspråk, och som deltagit i samtliga delprov, är det bara drygt hälften som klarat matematiken respektive svenskan och 44 procent som klarat alla delprov i bägge ämnena.

Tabell 4: Nationella provresultat i årskurs 3 läsåren 2016/2017 - 2021/22

Ämne	År	Totalt antal elever åk 3	Andel (%) deltagit i alla delprov	Andel (%) uppnått kravnivån i alla delprov*
Matematik	2017	1518	98	80
	2018	1557	98	81
	2019	1555	97	85
	2022	1482	96	83
Svenska	2017	1518	98	87
	2018	1557	97	86
	2019	1555	96	87
	2022	1482	95	85
Svenska och matematik	2017	1518	98	74
	2018	1557	97	75
	2019	1555	96	78
	2022	1482	94	76

* Avser andel (%) av de elever som deltagit i alla delprov

Källa - utbildningsenhetens bearbetning av uppgifter från fristående skolor och Valfärd skola.

4.2.1.2. Mellanstadiet

I årskurs 6 uppnådde eleverna högst resultat på nationella proven i engelska. Nästan alla elever, 99 procent, som deltagit i samtliga nationella delprov i engelska uppnådde godkänd kunskapsnivå (provbetyg A-E). I matematik var motsvarande andel 96 procent och i svenska 97 procent. Flickorna uppnådde i något högre utsträckning än pojkarna godkänt provbetyg i matematik och svenska men i engelska var det tvärtom. Vid flera skolor fick alla elever, eller nästan alla, något av provbetygen A-E, det vill säga deras kunskapsnivå motsvarar minst det som förväntas ha uppnåtts. I engelska var skillnaderna mellan skolors resultat minst och i matematik störst.

Tabell 5: Nationella provresultat årskurs 6 i matematik (MA), svenska (SV) och engelska (EN) läsåret 2021/22

	Totalt antal elever åk 6	Andel (%) som deltagit i alla delprov				Andel (%) som uppnått provbetyg A-E av de som deltagit i alla delprov			
		MA	SV	EN	MA SV och EN	MA	SV	EN	MA SV och EN
Nacka, totalt	1 607	94	92	92	85	96	97	99	94
Fristående	576	93	94	88	80	96	98	100	96
Kommunal	1 031	95	91	94	87	95	96	98	94
Flicka	746	94	93	93	86	96	98	98	95
Pojke	861	94	91	90	83	95	96	99	94

Över tid är de nationella provresultaten i årskurs 6 mycket stabila. Det är dock något lägre andel elever som deltagit i samtliga delprov år 2022 än före pandemin.

Tabell 6: Nationella provresultat i årskurs 6 läsåren 2016/17 - 2021/22

Ämne	År	Totalt antal elever åk 6	Andel (%) deltagit i alla delprov	Andel (%) uppnått provbetyg A-E av de som deltagit i alla delprov	Genomsnittlig provbetygs-poäng
Matematik	2017	1 524	96	97	14,3
	2018	1 555	95	96	14,5
	2019	1 614	96	96	14,4
	2022	1 606	94	96	14,4
Svenska	2017	1 524	95	97	14,3
	2018	1 555	93	98	14,6
	2019	1 614	94	97	14,6
	2022	1 606	92	97	14,1
Engelska	2017	1 524	95	99	16,9
	2018	1 555	95	99	16,9
	2019	1 614	96	99	16,8
	2022	1 606	92	99	16,9

Terminsbetygen i årskurs 6 fortsätter att uppvisa en stabil och hög genomsnittlig betygsnivå om 14,8 betygspoäng, att jämföra med 14,9 betygspoäng de fem föregående åren. Flickor har i genomsnitt något högre betygspoäng än pojkar (15,4 jämfört med 14,3 betygspoäng) medan det är liten skillnad i genomsnittligt resultat för elever på fristående respektive kommunala skolor.

Tabell 7: Betyg i årskurs 6 i Nacka kommun år 2022 respektive över tid 2017-2022

	Totalt antal elever åk 6	Genomsnittlig betygspoäng *	År	Totalt antal elever åk 6	Genomsnittlig betygspoäng *
Nacka kommun	1 587	14,8	2017	1 508	14,9
Fristående skolor	556	14,9	2018	1 535	14,9
Kommunala skolor	1 031	14,8	2019	1 424	14,9
Flickor	737	15,4	2020	1 579	14,9
Pojkar	850	14,3	2021	1 623	14,9
			2022	1 587	14,8

* Ämnena hem- och konsumentkunskap samt modersmål ingår inte.

Idunskolan ingår ej på grund av undantag från betygssättning för Waldorfskolor.

Källa - utbildningsenhetens bearbetning av uppgifter från fristående skolor och Valfärd skola.

4.2.1.3. Grundskolans slutbetyg

I högstadiet får eleverna slutbetyg från grundskolan när de lämnar årskurs 9. Slutbetygen år 2022 fortsätter vara mycket höga på kommunnivå.⁵ Det är 95 procent av eleverna som är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan – det gäller såväl för flickorna som pojkarna. Samtidigt är det 90 procent av eleverna som klarar kunskapskraven i grundskolans alla 17 ämnen, med små skillnader i genomsnittligt resultat för flickor och pojkar (en procentenhet till flickornas fördel). I genomsnittligt meritvärde har flickorna försprång gentemot pojkarna (motsvarande 13 meritvärdespoäng), men skillnaden är mindre än året innan. Elever med placering i en fristående skola i Nacka hade i genomsnitt högre resultat än de med placering i en

⁵ De redovisade slutbetygen för årskurs 9 inkluderar inte resultaten från sommarskolan. Totalt var det fyra grundskolor i Nacka kommun som till utbildningsenheten rapporterade totalt 19 deltagande elever vid sommarskola i juni 2022. Av dessa var färre än tio registrerade vid ett nationellt gymnasieprogram efter sommarskolan.

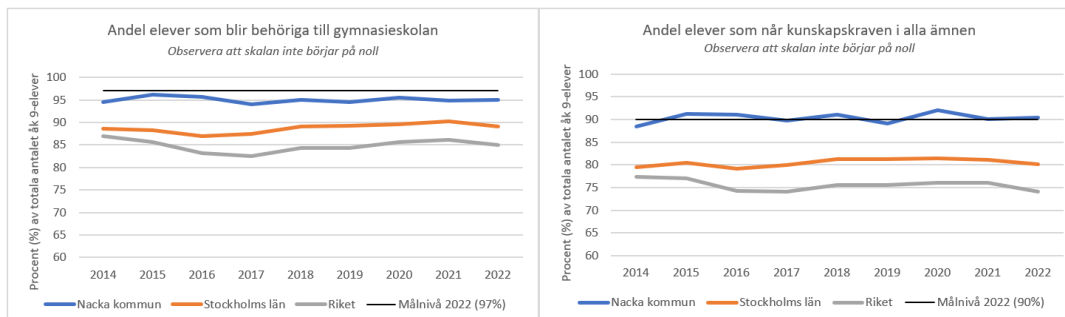
kommunal skola och skillnaden har ökat jämfört med förra året, med undantag för det genomsnittliga meritvärdet där skillnaden är oförändrad.

Tabell 8: Slutbetyg i årskurs 9 läsåren 2020/21 – 2021/22 (betyg från sommarskola ingår ej)

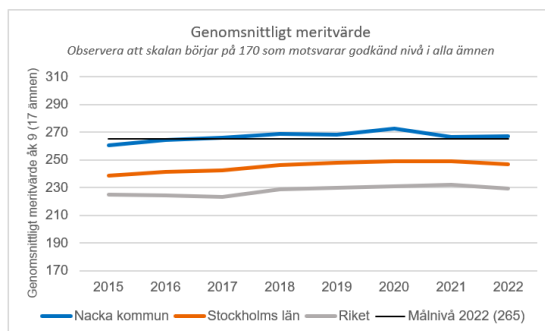
	Antal elever åk 9	Andel (%) klarat alla ämnen		Andel (%) gymnasie- behöriga		Genomsnittligt meritvärde	
		2022	2021	2022	2021	2022	2021
Nacka kommun	1 539	90	90	95	95	267	267
Fristående skolor	556	95	92	98	97	276	275
Kommunala skolor	983	88	89	93	94	263	262
Flickor	754	91	90	95	95	274	277
Pojkar	785	90	90	95	95	261	257
Stockholms län	28 255	80	81	89	90	247	249
Riket	120 525	74	76	85	86	229	232

Figurerna 3A-C visar att den höga nivån på elevernas måluppfyllelse i årskurs 9 inte bara är en nulägesbild utan är mycket stabil över tid. Den svaga nedgång i betygsresultat som finns i länet och riket jämfört med förra året gäller inte på kommunnivå i Nacka, beroende på att genomsnittresultaten för gruppen elever vid de fristående skolorna har ökat.

Figur 4 A: Slutbetyg i årskurs 9 i Nacka kommun, Stockholms län och riket åren 2014-2022: Gymnasiebehörighet samt andel elever som klarat alla grundskolans ämnen (betyg från sommarskola ingår ej)

Figur 4 B: Slutbetyg i årskurs 9 i Nacka kommun, Stockholms län och riket åren 2015-2022: Meritvärde (betyg från sommarskola ingår ej)

4.2.1.4. Slutbetyg i årskurs 9 för olika elevgrupper

Även om elevernas genomsnittliga slutbetyg på kommunnivå är på en stabilt hög nivå är det självklart också viktigt att måluppfyllelsen är stabilt hög, oavsett vilken

bakgrund elever har. Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag för att elevers olika bakgrund och förutsättningar inte ska vara avgörande för kunskapsresultaten som uppnås. Figur 5 visar därför utvecklingen över tid för olika elevgrupper när det gäller andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9. Den första delen av figur 5 visar att flickor och pojkar som grupp har lika hög måluppfyllelse eller mycket liten skillnad i måluppfyllelse i Nacka sedan år 2020. Flickornas genomsnittliga resultat har dock samtidigt sjunkit något.

Skillnaderna i resultat är däremot stor såväl i Nacka som i länet och riket när eleverna istället grupperas utifrån föräldrarnas högsta utbildningsnivå. Andelen elever som klarat alla ämnen är det senaste läsåret 16 procentenheter högre i gruppen med högutbildade föräldrar (minst en förälder har eftergymnasial utbildningsnivå), jämfört med gruppen elever där föräldrarnas högsta utbildning är förgymnasial eller gymnasial nivå. Den senare gruppens resultat varierar också mer över tid. På länsnivå är motsvarande skillnad i resultat 22 procentenheter och på riksnivå 25 procentenheter.

Den sista delen av figur 5 visar skillnader mellan elevgrupper som har svensk respektive utländsk bakgrund. Gruppen elever med svensk bakgrund har år 2022 18 procentenheter högre andel som klarat alla ämnen jämfört med gruppen födda i Sverige med åtminstone en utlandsfödd förälder. Det är en större skillnad i resultat än tidigare i Nacka och även större än i länet (13 procentenheter) och riket (11). I Nacka kommun har resultaten försämrats för gruppen elever födda i Sverige med minst en utlandsfödd förälder jämfört med år 2019.

Störst skillnad i genomsnittligt resultat är det när gruppen med svensk bakgrund jämförs med gruppen elever födda utomlands, 20 procentenheter. Det är dock en minskad skillnad jämfört med åren 2018-2019. På läns- och riksnivå är skillnaderna i resultat högre, 27 procentenheter i bägge fallen.

Figur 5: Slutbetyg i årskurs 9 för olika elevgrupper i Nacka kommun, Stockholms län och riket åren 2015-2022: Andel elever som klarat alla grundskolans ämnen (betyg från sommarskola ingår ej)

Tabell 10 visar hur stora de ovan nämnda elevgrupperna är i kommunen, länet och riket år 2022. De elevgrupper som ovan redovisats har lägre genomsnittlig måluppfyllelse – elever med utländsk bakgrund respektive elever vars föräldrar har högst gymnasial utbildningsnivå – utgör en mindre andel av totala elevantalet i Nacka kommun än i länet respektive riket.

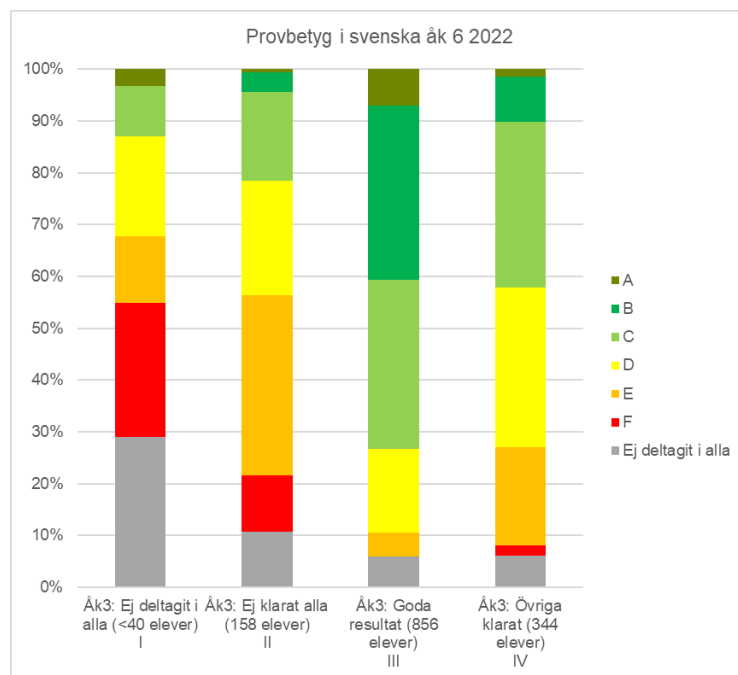
Tabell 9 Elevgruppers storlek i Nacka kommun, Stockholms län och riket, år 2022

	Föräldrars högsta utbildningsnivå: förgymnasial eller gymnasial utbildning		Föräldrars högsta utbildningsnivå: eftergymnasial utbildning		Svensk bakgrund		Utländsk bakgrund: Födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands		Utländsk bakgrund: Födda utomlands	
	Antal elever	Andel (%) elever	Antal elever	Andel (%) elever	Antal elever	Andel (%) elever	Antal elever	Andel (%) elever	Antal elever	Andel (%) elever
Nacka kommun	293	19	1221	81	1323	87	109	7	98	6
Stockholms län	8527	31	18949	69	19763	71	4351	16	3901	14
Riket	44809	38	72670	62	88528	74	13035	11	18107	15

4.2.2. Elevers resultatutveckling

I såväl årskurs 3 som 6 genomför eleverna nationella prov i svenska respektive matematik. De elever som i årskurs 3 hade placering i en skola i Nacka kommun år 2019 har följts för att se vilka resultat de uppnådde i de nationella proven i årskurs 6 tre år senare, det vill säga år 2022. Syftet är att få en uppfattning om elevernas resultatutveckling. Det var totalt 1 389 elever som kunde följas på detta sätt, eftersom de hade gemensamt att de gått i skola i Nacka kommun inte bara i årskurs 3 utan också i årskurs 6. I figur 6 och 7 har dessa elever delats in i fyra grupper, beroende på deras nationella provresultat i årskurs 3.

Figur 6: Resultatutveckling - Elevers resultat i det nationella provet i svenska i årskurs 6 år 2022 (andel elever som uppnått provbetyg eller ej deltagit i alla delprov) utifrån resultaten i årskurs 3 år 2019

Den första stapeln i figur 6 visar hur det gick i årskurs 6 år 2022 i det nationella provet i svenska för den lilla grupp elever (färre än 40 elever) som i årskurs 3 inte deltog i alla delprov i svenska. Av dessa var det drygt hälften som tre år senare antingen inte deltog i alla delprov eller som inte klarade godkänd nivå (betyg F) i det nationella provet i svenska i årskurs 6.

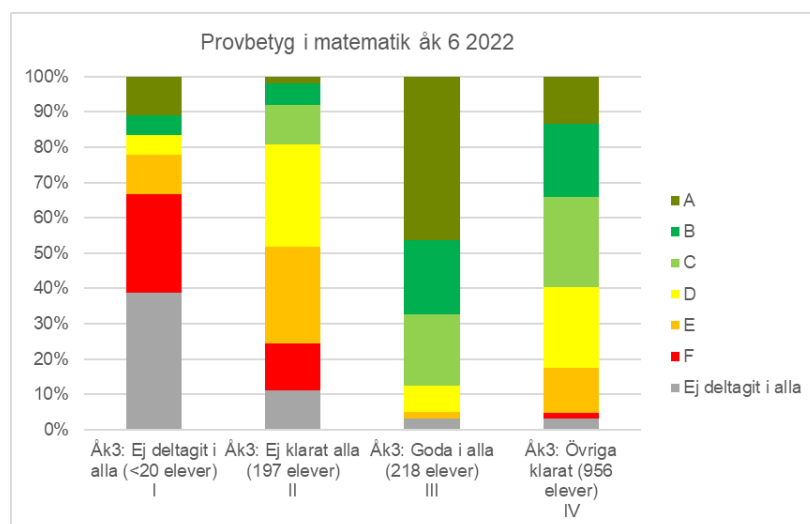
För den grupp elever som deltog i alla delprov i svenska i årskurs 3 men som inte klarade alla (totalt 158 elever) var det däremot nästan 80 procent som uppnådde godkänt provbetyg (A-E) i årskurs 6. Ungefär 10 procent av de som i årskurs 3 inte klarat alla delprov gjorde det dock inte heller tre år senare och en lika stor andel deltog inte i alla delprov i årskurs 6.

Inom gruppen elever som i årskurs 3 uppnådde mycket höga resultat ("Goda resultat" i figur 6, med vilket avses att eleven uppnått full poäng eller ett poäng ifrån maximal poäng i delproven som mäter läsförståelse samt klarat alla övriga delprov i ämnet) var det 94 procent som i årskurs 6 klarade godkänt provbetyg och 6 procent som inte

deltog i alla delprov. Det förekom alltså inga F i provbetyg i denna elevgrupp som också är störst till antalet (totalt 856 elever). Det var dock bara 7 procent som uppnådde det högsta provbetyget (A) i årskurs 6. Näst högsta provbetygsnivå (B) uppnåddes av 34 procent.

Den fjärde och sista stapeln avser de elever som i årskurs 3 deltog i samtliga delprov och som klarat alla dessa, men utan att uppnå de allra högsta resultaten i läsförståelseproven (gruppen ”Övriga klarat”, totalt 334 elever). För dessa elever var det 92 procent som uppnådde godkänt provbetyg i årskurs 6, men det var betydligt mer ovanligt att det handlade om de två högsta provbetygen (A eller B) jämfört med gruppen som hade goda resultat från årskurs 3 (en procent klarade provbetyg A och 9 procent provbetyg B).

Figur 7: Resultatutveckling - Elevers resultat i det nationella provet i matematik i årskurs 6 år 2022 (andel elever som uppnått provbetyg eller ej deltagit i alla delprov), utifrån deras resultat i årskurs 3 år 2019

De elever som klarar kravnivån i samtliga delprov i matematik redan i årskurs 3 (grupp III och IV i figur 7) gör det med bara några få undantag också i årskurs 6. Nästan hälften av eleverna (46 procent) i gruppen med mycket goda resultat i det nationella provet i matematik i årskurs 3 (grupp III i figur 6)⁶ uppnådde också topp-resultat tre år senare i form av högsta provbetyg A, medan 21 procent i gruppen uppnådde provbetyg B.

4.2.3. Uppföljning av elever i resursskola

Utbildningsenheten har under hösten följt upp elever vid de fristående resursskolor utanför Nacka kommun som tagit emot flest grundskoleelever folkbokförda i kommunen.⁷ Uppföljningen avser 80 procent (51 av totalt 64 elever) av denna elevgrupp. De hade alla placering i någon av årskurserna 6-9 höstterminen 2022. Uppföljningen har skett genom dialog med rektor utifrån vissa frågeställningar.

⁶ Grupp III ”Goda resultat i alla” avser elever som i årskurs 3 uppnådde maximal poäng eller ett poäng ifrån maximal poäng i delproven B-G samt som klarat kravnivån för delprov A)

⁷ Aspdammsskolan, Skolgrunden, Kunskapsskolan Resurs, Magelungen Södermalm, Sofiaängens skola och Vintertullsskolan

Gemensamt för resursskolorna är att de förutom skolpengen tilldelats även ett tilläggsbelopp utifrån elevernas behov av särskilt stöd.

Uppföljningen med rektorerna visar att eleverna, med några enstaka undantag, har uppnått progression i sin kunskapsutveckling. Lärmiljön, skolpersonalens relationer med eleverna, individanpassningar samt metodik för att främja närvaro i skolan är några viktiga förklaringar till att eleverna ges förutsättningar att uppnå kunskapskraven och även utvecklas socialt.

Individanpassningar kan exempelvis handla om att skraddarsy scheman för att främja närvaro och flexibilitet i arbetssätt utifrån elevens behov. Beslut om anpassad studiegång kan innebära att viss undervisningstid i ämnen minskas under en tid, i stället för att helt och hållet ta bort ett ämne från elevens schema. I undervisningen är det hög lärartäthet och mentorer finns ofta med även på raster. Gruppernas storlek anpassas utifrån elevernas behov och kunde vid tillfället för uppföljningen variera från tre till femton elever. Enskild undervisning förekommer också.

Många som börjar i resursskola har tidigare haft hög frånvaro från skolan, av olika skäl. Vid samtliga besökta resursskolor beskrevs strategier och metoder för att främja närvaro. Kontinuerlig kontakt, bestämda tider för återkoppling, goda relationer med eleven, att eleven upplever sig bli sedd och känner en tillhörighet till gruppen nämns som framgångsfaktorer. Skolhund är ett exempel på lösning som fem av sex skolor i uppföljningen använde sig av och som av rektorerna bedömdes bidra positivt till att främja elevers närvaro, men det kan även handla om positiva effekter i undervisningssituationen. Skolhundarna beskrivs kunna bidra motivationshöjande för eleverna och till trygghet.

Samverkan med externa aktörer, vad gäller inte minst socialtjänsten i Nacka kommun som beslutar om hemmasittarprogram, upplevdes av rektorerna generellt fungera väl.

4.3. Elevenkäten

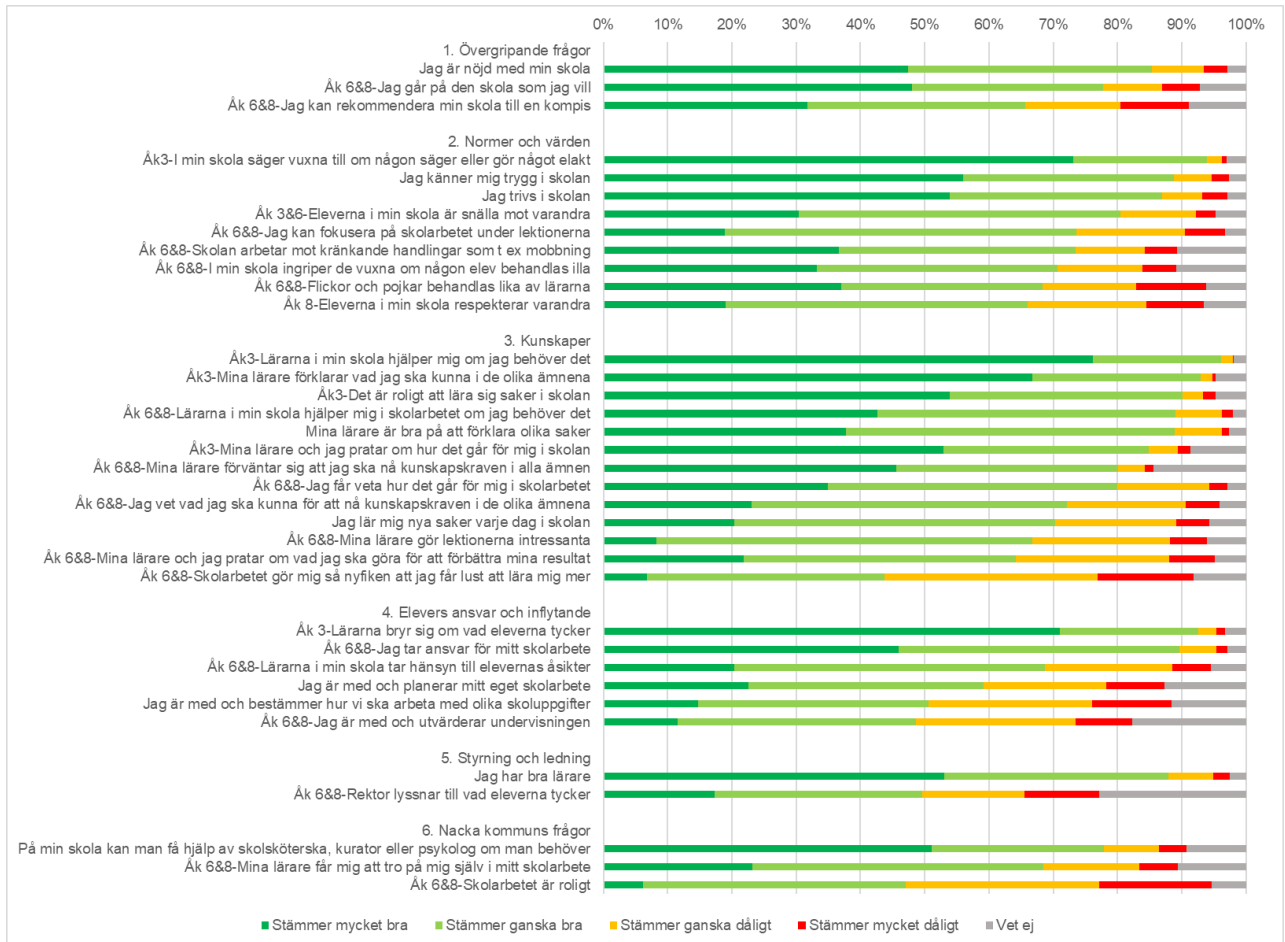
Resultatmönstret i årets enkäter till eleverna i årskurserna 3, 6 och 8 är mycket likt föregående års. Allra mest positiv upplevelse av skolan uttrycks av de yngsta eleverna (årskurs 3) och därefter i avtagande grad i ökande ålder och årskurser (årskurs 6 respektive 8).

Sammantaget uttrycker eleverna i mycket hög utsträckning att de har bra lärare, som ger hjälp när det behövs, de känner sig trygga och trivs i skolan. Några andra exempel på höga resultat i elevenkäten är att åtta av tio elever (samtantaget årskurs 6 och 8) instämmer i att deras lärare förväntar sig att de ska nå kunskapskraven i alla ämnen och att de får veta hur det går för dem i skolarbetet. Nio av tio håller med om att de tar ansvar för sitt skolarbete.

Men, att skolarbetet är roligt och skapar nyfikenhet och lust att lära mer är det som eleverna i minst utsträckning håller med om – inte ens hälften av eleverna i årskurserna 6 och 8 instämmer i dessa av enkätens påståenden. Det kan jämföras med

eleverna i årskurs 3 där det är fler än nio av tio som instämmer i att det är roligt att lära sig saker i skolan.

Figur 8: Resultat från elevenkäten i grundskolan år 2022

Eleverna i årskurs 3 besvarar också frågor om sitt fritidshem och uttrycker i mycket hög utsträckning att de är nöjda med verksamheten. Det är sammantaget 97 procent av eleverna som instämmer i att de känner sig trygga, 96 procent att det är bra personal, 95 procent att de trivs och 94 procent att de är nöjda med sitt fritids. Det svar som avviker gäller elevernas inflytande på verksamheten, där 87 procent instämmer i detta påstående.

4.4. Externa pedagogers observationer

Under året har observationer av grundskolor startats upp på nytt efter pandemin, men i liten skala. Totalt har fyra skolor, två fristående och två kommunala, observerats inom ramen för utvärderingssamarbetet Våga visa. Observatörerna är skickliga pedagoger eller skolledare från någon av Nackas samverkanskommuner Sollentuna och Upplands Väsby.

Områdena som bedöms i en observation är kopplade till läroplanen och avser Normer och värden, Kunskaper, Ansvar och inflytande för elever, Bedömning och betyg, Styrning och ledning samt Fritidshemmets undervisning. Inom varje område

bedömer observatörerna kvaliteten i verksamheten för eleverna utifrån vissa kriterier. Underlag för bedömningarna är deras observationer i undervisningen, information från strukturerade samtal med elever, personal och skolledning samt dokumentation. Kunskapsresultat och enkätresultat utgör däremot inte underlag för observatörernas bedömningar. I stället är observationerna tänkta att komplettera dessa.

Av de fyra observerade skolorna har en fristående och en kommunal skola fått så höga bedömningar av observatörerna att de uppfyller kriterierna för ett gott exempel (uppnått minst 3,0 av maximalt 4,0 inom samtliga bedömda områden varav 3,5 eller högre inom åtminstone ett område).

Tabell 10: Observatörernas bedömningar av grundskolor i Nacka, år 2022 (utifrån en skala från 1,0 till och med maximalt 4,0)

Bedömda målområden	Vårterminen 2022		Höstterminen 2022		År 2022 Genomsnittlig bedömning
	Älta skola (F-6)	Kunskapsskolan Saltsjöbaden (åk 6-9)	Boo Gårds skola* (F-8)	Noblaskolan Nacka strand (F-3)	
Normer och värden	3,0	3,5	3,5	3,5	3,4
Kunskaper	2,8	3,0	3,7	2,9	3,1
Ansvar och inflytande för elever	3,2	3,4	3,5	2,8	3,2
Styrning och ledning	3,0	3,4	3,8	2,2	3,1
Bedömning och betyg	3,0	3,6	3,5	2,7	3,2
Genomsnittlig bedömning exkl fritidshem	3,0	3,4	3,6	2,8	3,2
Fritidshemmets undervisning (F-3)	3,7	**	3,7	3,8	3,7

Totalt antal elever vid observationstillfället: Älta skola 526, Kunskapsskolan Saltsjöbaden 345, Boo Gårds skola 725 och Noblaskolan Nacka strand 91 elever.

* Högstadiet på skolan är under utbyggnad.

** Skolan har inte F-3-verksamhet

Fritidshemmets undervisning (avser förskoleklass upp till årskurs 3) var det område som genomgående fick högst bedömningar av kvaliteten vid de tre skolor som har sådan verksamhet i förskoleklass och lågstadiet (3,7 eller 3,8 av maximalt 4,0). Därutöver var det målområdet Normer och värden som genomgående uppnådde högst bedömningar av kvaliteten (från 3,0 till 3,5). Utifrån att det är så få observationer går det dock inte att dra några generella slutsatser om grundskolorna i Nacka.

4.5. Elevers tillgång till utbildade lärare

Huvudregeln är att det ska finnas legitimerade och behöriga lärare för de ämnen och skolår som undervisningen avser.⁸ Det innebär alltså att lärare ska ha såväl lärarlegitimation som behörighet i samtliga de ämnen och årskurser som undervisningen avser.⁹

4.5.1. Förskoleklass

I förskoleklassen är 83 procent av lärarna legitimerade och behöriga för undervisning i skolformen, vilket är på samma nivå som i länet men något lägre än i riket. Behörighetsgraden är 100 procent vid två av tre skolor med förskoleklass i Nacka.

⁸ De undantag som finns från dessa krav gäller lärare vid skolor som bedriver ämnesundervisning på engelska och vid skolor med waldorfpedagogisk inriktning samt lärare som undervisar i modersmål eller i gymnasieskolans yrkesämnen.

⁹ Statistiken om elevers tillgång till utbildade lärare är publicerad av Skolverket och ingår i Sveriges officiella statistik.

4.5.2. Grundskola

I Nacka kommuns grundskolor är 78 procent av lärarna (omräknat till heltidstjänster) såväl legitimerade som behöriga i de ämnen och årskurser som de undervisar i. Det är en högre andel jämfört med såväl länsnivå (72 procent) som nationell nivå (71 procent). De kommunala skolorna i Nacka har en betydligt högre andel legitimerade och behöriga lärare (81 procent) än skolorna med fristående huvudmän (69 procent).

Sett i stället till statistiken för antalet tjänstgörande lärare är 87 procent legitimerade och behöriga i minst ett undervisningsämne. Det kan jämföras med 81 procent i Stockholms län och 80 procent i riket. I de kommunala skolorna i Nacka handlar det om 90 procent av lärarna och i de fristående skolorna 78 procent.

Tabell 11: Antal och andel (%) legitimerade och behöriga lärare, jämförelse mellan kommunala och fristående enheter samt med Stockholms län och riket, 2021

	Lärare (heltidstjänster)		Lärare (antal tjänstgörande)	
	Totalt antal	Därav andel (%) med legitimation och behörighet för de ämnen och årskurser som undervisningen avser	Totalt antal	Därav andel (%) med legitimation och behörighet i minst ett undervisande ämne
Grundskolan				
Nacka kommunala	555	81	598	90
Nacka fristående	196	69	222	78
Nacka totalt	751	78	820	87
Stockholms län	15 581	72	17 296	81
Riket	77 762	71	88 990	80

Jämförbara uppgifter över lärarnas utbildning finns sedan år 2015. Då var 73 procent av lärarna såväl i Nacka som i riket legitimerade och behöriga i de ämnen och årskurser som undervisningen avsåg. Sedan dess har tillgången till lärare som uppfyller behörighetskraven ökat med fem procentenheter i Nacka, medan den har minskat med två procentenheter på nationell nivå. Jämfört med länsnivån är andelen behöriga lärare i Nacka stadigt omkring fem procentenheter högre under hela perioden. Förekomsten av lärare som uppfyller behörighetskraven vid skolor med fristående huvudman i Nacka har ökat med 14 procentenheter under perioden.

4.5.3. Fritidshem

Den genomsnittliga andelen behöriga lärare för undervisning i fritidshem är 45 procent i Nacka. Skillnaden mellan de kommunala och fristående skolorna är stor. De kommunala skolorna har drygt hälften legitimerade och behöriga lärare för fritidshem medan de fristående har knappt en tredjedel. Även nationellt sett är andelen lärare med legitimation och behörighet för undervisning i fritidshem lägre i fritidshem med fristående huvudman än i fritidshem med kommunal huvudman.

4.6. Rektorernas prioriterade områden för utveckling

Rektorer vid 32 av 35 grundskolor (91 procent) i Nacka har svarat på förfrågan om vilka prioriterade områden för utveckling som grundskolorna arbetar med under läsåret 2022/23.¹⁰

4.6.1. Grundskola

Det är framförallt inom läroplanens målområde Kunskaper som rektorernas angivna prioriterade områden kan hänföras till, följt av Normer och värden. I det förstnämnda fallet finns många olika exempel på vad enheterna uppger för typ av insatser de i nuläget prioriterar att utveckla. Gemensamt för flera är arbete som avser stimulans i undervisningen eller att utveckla specifika arbetssätt kopplade till undervisningen (exempelvis tematiskt, ämnesdidaktiskt eller kollegialt). Särskilt stöd tas upp som prioriterat område i några fall. Svenska är det enda ämne som tas upp specifikt och det enbart i enstaka fall (svenska, läsning, språkutveckling).

Svar som kan kategoriseras som att de avser målområdet Normer och värden avser i flera fall arbete med trygghet, men även med att åstadkomma en ”skolkultur”. Studiero nämns inte specifikt annat än i enstaka fall.

I mindre utsträckning tas prioriterade områden upp som kan kategoriseras inom målområdet Bedömning och betyg eller Styrning och ledning. Exempel på det förra är att några tar upp arbete med kompetensutveckling inom bedömning och betyg och fortsatt implementering av nya läroplanen för grundskolan Lgr22 medan exempel på det senare är arbete med skolans profil.

Arbete inom målområde Ansvar och inflytande för elever nämns i en handfull fall.

4.6.2. Fritidshem

Fritidshemmet tas i relativt stor utsträckning upp som ett prioriterat område, men på olika sätt. Fritidshemmets samverkan med skolan är den inriktning som är gemensam för flera. Enstaka exempel är annars arbete med stimulerande lärande, inflytande för elever, information till vårdnadshavare om elevernas utveckling, kollegial samverkan, rastverksamhet, hållbar utveckling och organisationsfrågor.

4.7. Elevers upprepade eller längre frånvaro

När det gäller elevers upprepade eller längre frånvaro finns en tydlig ansvarskedja. Skolan rapporterar till sin huvudman som i sin tur rapporterar till hemkommunen. Under läsåret 2021/2022 har sammanlagt 181 påbörjade utredningar om skolpliktiga elevers upprepade eller längre frånvaro rapporterats till utbildningsenheten i egenskap av hemkommun. Av dessa har endast 76 rapporterats som slutförda, det vill säga att skolan har slutfört utredningen och rapporterat denna till sin huvudman som i sin tur ska rapportera det till hemkommunen.

¹⁰ Idrottsgrundskolan Nacka ingår ej i underlaget på grund av att skolan är nystartad hösten 2022.

Orsaker till frånvaron handlar oftast om sjukdom, psykisk ohälsa och rädsla för Covid-19. Den absolut största frånvaroorsaken är social ångest och stress och i 90 procent av de fallen finns en neuropsykiatrisk diagnos. I några få fall har föräldrarna rest utomlands och inte meddelat skolan och utbildningsenheten. I dessa fall är eleverna tillbaka på skolan.

Som framgår av figuren nedan är antalet anmälningar om påbörjad utredning högst för elever i högstadiet och lägst för elever i förskoleklass.

Figur 9: Skolors anmälningar av frånvaro per årskurs, sep-jun lå 2021/22,

Det behövs ofta många och tidskrävande åtgärder för att skolan ska lyckas vända en omfattande skolfrånvaro. Ju längre tid elever är frånvarande, desto mer riskerar de att komma efter i skolarbetet och hamna utanför den sociala gemenskapen och på lång sikt riskerar att drabbas av psykisk ohälsa och arbetslöshet. Många olika professioner och ansvarsgrupper behöver gemensamt arbeta med upprepad och längre frånvaro.

Tjänstepersoner från utbildningsenheten, socialtjänsten, Barn- och elevhälsan och Valfärd skola har haft kontinuerliga träffar under läsåret för att gemensamt utveckla arbetet med upprepad och längre frånvaro. Utbildningsenhetens ledning ingår tillsammans med ledningen för Barn- och elevhälsan, socialtjänsten samt företrädare för aktörer i regionen i BUS-gruppen, som baseras på en lokal överenskommelse rörande barn i behov av särskilt stöd (BUS) mellan Nacka kommun och Stockholms läns landsting. Gemensamt arbete kring skolplikt och oroväckande skolfrånvaro ingår i handlingsplanen och är föremål för erfarenhetsutbyte och workshops för ledning och medarbetare.

4.8. Skolvalet

I skolvalet fick 94 procent av de så kallade ”måsteväljarna” till förskoleklass och grundskola placering på den skola de valt i första hand.¹¹ Det är en ökning med tre

¹¹ Med ”måsteväljare” avses föräldrar som behöver göra ett skolval, antingen för att barnet ska börja i förskoleklass eller för att den nuvarande skolan inte har nästföljande årskurs.

procentenheter jämfört med förra året. I 90 procent av skolorna fick minst 90 procent av de förstahandssökande plats. Samtliga sökanden fick något av sina tre val av skola.

I valet till förskoleklass fick 95 procent av de sökande sitt förstahandsval, en ökning med tre procentenheter jämfört med förra året. De tre skolor som hade flest förstahandssökande till förskoleklass var Myrsjöskolan, Sigfridsborgs skola och Älta skola. Svårast att få plats var det på Myrsjöskolan där drygt två av tre förstahandssökanden fick plats. I årskurs 7 fick 92 procent av de sökande sitt förstahandsval, vilket är något lägre än förra årets 93 procent.

Utifrån svaren i elevenkäten för årskurs 6 uppger 79 procent av eleverna att de går på den skola de vill. Motsvarande andel för eleverna i årskurs 8 är något lägre, 77 procent. Elever i årskurs 6 svarar i elevenkäten att de till 79 procent.

Trots påminnelser var det 88 barn som föräldrarna inte gjorde något skolval för. Dessa barn fick en skolplacering på närmaste kommunala skola med ledig plats. Av de 88 var det ett antal barn som skulle flytta från kommunen men föräldrarna hade inte meddelade utbildningsenheten detta.

5. Gymnasieskola

5.1. Måluppfyllelse – kommunens mål

Samtliga indikatorer som rör gymnasieskolans betygsresultat är uppfyllda. Nacka hör till de tio lägeskommuner som i år har högst genomsnittlig betygspoäng i landet. Nacka och Danderyd delar tiondeplatsen med 15,3 poäng. Närmare nio av tio elever tar sin gymnasieexamen inom tre år och 96 procent av avgångseleverna tar gymnasieexamen. I år var det bara en skola som inte nådde upp till målet att minst 90 procent av avgångseleverna tar gymnasieexamen.

Ingen av indikatorerna som mäts utifrån elevenkäten har uppnått målvärdet. Endast tre av de åtta gymnasieskolor som genomförde enkäten har elever som till minst 80 procent kan instämma i att de kan rekommendera sin skola, det vill säga 38 procent. Liksom tidigare år är andelen elever som kan instämma i att de känner sig motiverade till att lära sig mer och om de har inflytande på en mycket låg nivå.

MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA			
Nackas skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner		Utfall 2022	Mål 2022
	Bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller betygspoäng	10	Plats 1-10
	Över länets genomsnitt i enkätundersökningen när det gäller andel elever som kan rekommendera sin skola	Ja	Ja
Alla elever klarar skolan inom avsedd tid		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel elever som tar gymnasieexamen inom tre år	88 %	85 %
ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA			
Alla skolor i Nacka håller hög kvalitet		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel skolor som har minst 80 procent elever som kan rekommendera sin skola	38 %	50 %
	Andel skolor som har minst 90 procent avgångselever med gymnasieexamen	90 %	90 %
Alla skolor är goda miljöer för utveckling och lärande		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel elever som är trygga i skolan	91 %	95 %

BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA			
Alla elever utvecklas maximalt		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel avgångselever som får gymnasieexamen	96 %	95 %
	Genomsnittlig betygsnivå	15,3	15,3
Alla elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära		Utfall 2022	Mål 2022
	Andel elever som anser att undervisningen motiverar till att lära sig mer	45 %	50 %
	Andel elever som anser att de kan påverka arbetssättet under lektionerna	34 %	40 %

5.2. Kunskapsresultat

Årets genomsnittliga betygsresultat för gymnasieskolan visar på fortsatt goda resultat. Andel elever med gymnasieexamen inom tre år är på den högsta nivån sedan mätningarna började år 2014 och noterbart är att Sjölin's gymnasium och YBC hade en mycket hög andel.¹² Andel avgångselever med gymnasieexamen är ungefär på samma nivå som tidigare år och den genomsnittliga betygspoängen är på samma nivå som år 2019, det vill säga innan pandemin. Högst betygspoäng hade Rytmus gymnasieskola med 16,8 poäng.

Tabell 12: Betygsresultat per gymnasieskola belägen i Nacka kommun samt totalt för Nacka, lä 2021/22.

AVGÅNGSELEVER LÄSÅRET 2021/2022				
Gymnasieskolor i Nacka	Antal elever	Andel (%) elever med gymn.ex. inom tre år, nat.	Andel (%) avgångselever med gymn.	Betygspoäng (elever med examen eller
Designgymnasiet Sickla	49	63	92	14,3
Magelungens gymnasium	17	34	100	13,2
Mediagymn/Nacka Strands gymn	108	79	91	14,2
Nacka Enskilda Gymnasium	50	88	98	14,7
Nacka gymnasium	706	i.u.	99	15,4
NTI gymnasiet Nacka	43	71	91	14,0
Praktiska gymnasiet Nacka	62	66	79	12,5
Rytmus gymnasieskola	212	85	95	16,8
Sjölin's gymnasium Nacka	158	96	99	15,8
YBC, Young Business Creatives	188	94	97	15,3
Nackas totalt	1 593	88	96	15,3
Yrkesprogram i Nacka	153	76	92	13,1
Högskoleförb program i Nacka	1 440	89	97	15,6

5.2.1. Kunskapsresultat över tid

I detta avsnitt redovisas kunskapsresultat över tid för gymnasieskolor belägna i Nacka och jämförelse görs med Stockholms län och riket. Resultaten redovisas från och med

¹² I och med att Nacka gymnasium blev en enhet från och med förra läsåret (2020/2021) finns ingen statistik för genomströmning.

år 2014, vilket är det första avgångsåret för elever som studerat enligt nuvarande läroplan (Gy11), fram till och med årets avgångselever.

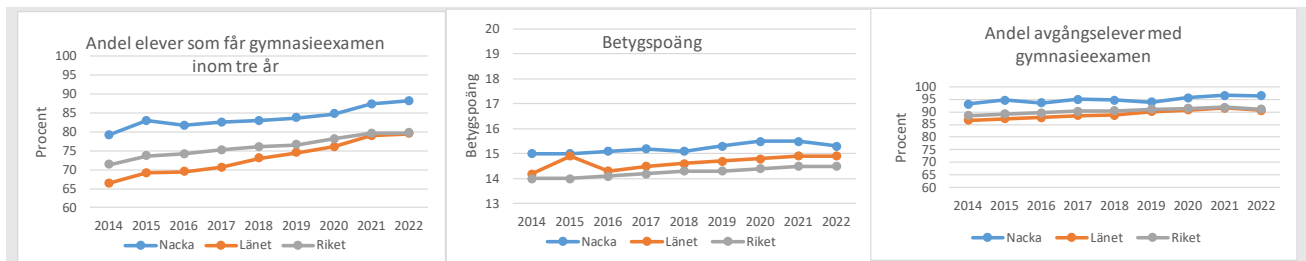
Som nedanstående figur visar har Nackas gymnasieskolor haft en positiv utveckling över tid när det gäller genomströmningen, det vill säga andel elever med gymnasieexamen inom tre år. I år var det 88 procent, vilket är den högst noterade andelen under perioden.

Den genomsnittliga betygspoängen har varierat mellan 14,8 och 15,5 under perioden. De två ”pandemiåren” 2020 och 2021 var betygspoängen som högst – 15,5 – men är nu nere på samma nivå som innan pandemin, det vill säga 15,3. Skillnaden är med andra ord mycket liten.

Andel avgångselever med gymnasieexamen har varierat mellan 93 och 97 procent under perioden. Skillnaden mellan årets 96 procent och förra årets 97 procent är egentligen endast ett par tiondelar, men avrundning gör att skillnaden ser större ut.

I jämförelse med både Stockholms län och riket har Nacka ett genomsnittligt högre resultat för samtliga tre betygsmått, framför allt hur stor andel av eleverna som tar gymnasieexamen inom tre år.

Figur 10: Genomsnittliga betygsresultat för elever på nationella program i gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket, åren 2014-2022

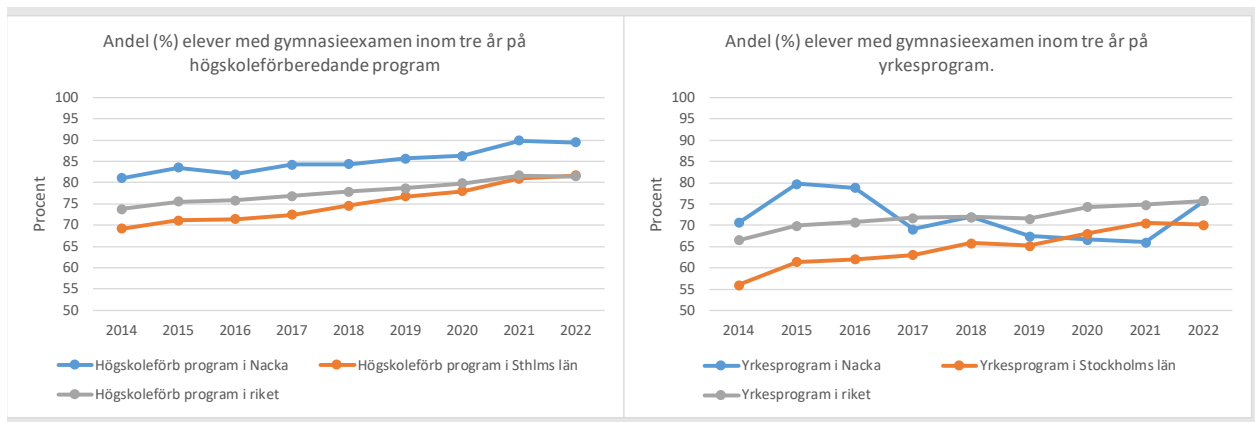

5.2.1.1. Skillnad i betygsresultat utifrån programkategori

Betygsresultaten skiljer sig åt beroende på om eleverna har gått ett högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram. I Nackas gymnasieskolor går knappt tio procent av samtliga gymnasieelever på ett yrkesprogram.

Eleverna på högskoleförberedande program tar sin gymnasieexamen inom utsatt tid i mycket hög utsträckning och andelen har ökat över tid. I år var det 89 procent, att jämföra med elever på yrkesprogram för vilka motsvarande andel var 76 procent. I jämförelse med såväl Stockholms län som riket är resultaten i Nacka på en markant högre nivå och har så varit över tid när det gäller elever på högskoleförberedande program. Som figuren nedan visar är utvecklingen över tid inte jämn för elever på yrkesprogram utan varierar mellan åren. I jämförelse med förra året har det skett en markant positiv utveckling (+ 10 procentenheter) och Nacka är nu på samma nivå som riket.

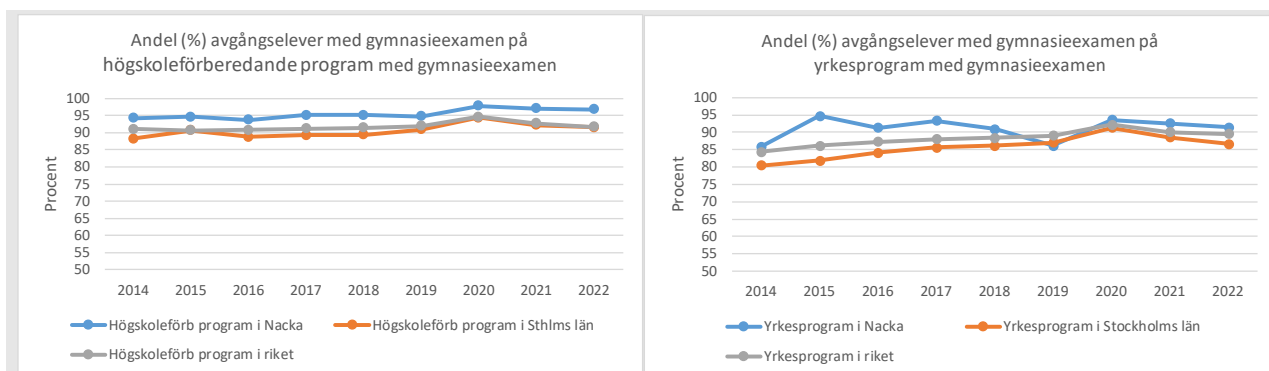
Figur 11: Andel (%) elever med gymnasieexamen inom tre år på högskoleförberedande program respektive yrkesprogram i gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket, åren 2014-2022

Sett till måttet avgångselever med gymnasieexamen är andelen för elever på högskoleförberedande program mycket hög i år, 97 procent, och nivån har varit hög över tid. Även för elever på yrkesprogram är andelen hög, 92 procent i år, vilket är ungefär på samma nivå som förra året. Liksom för genomströmningstiden varierar andelen över tid, men inte i lika mycket.

I jämförelse med Stockholms län och riket har Nacka en högre andel avgångselever med gymnasieexamen för båda programkategorierna, men skillnaden är inte lika stor som för andelen elever som klarar gymnasieskolan på utsatt tid.

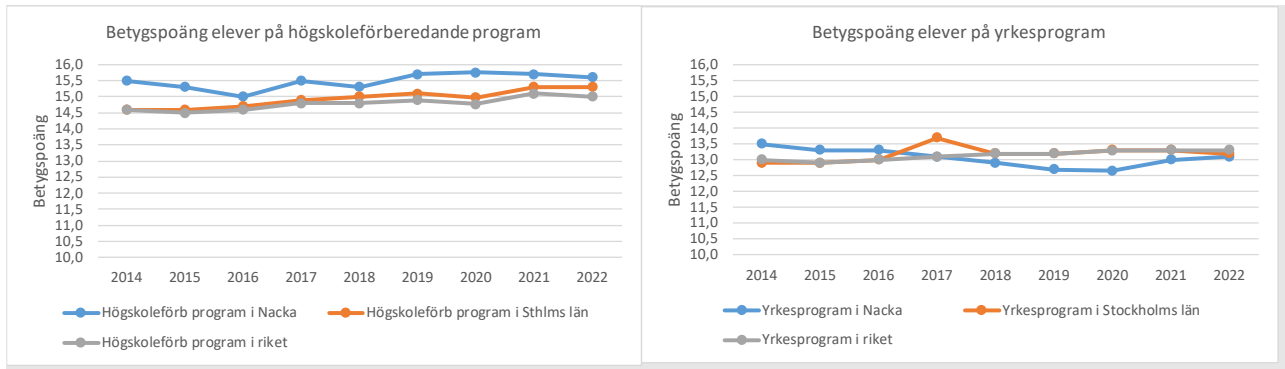
Figur 12: Andel (%) avgångselever med gymnasieexamen på högskoleförberedande program respektive yrkesprogram i gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket, åren 2014-2022

Betygspoängen för elever på högskoleförberedande program är på en hög nivå och har varit så under de senaste åren. Den genomsnittliga betygspoängen är i år 15,6 (15 poäng motsvarar betygssteget C). Även för betygspoängen i Stockholms län och riket är genomsnittet högt, men något lägre än i Nacka.

För elever på yrkesprogram är den genomsnittliga betygspoängen lägre i jämförelse med elever på högskoleförberedande program och har så varit över tid. I år är betygspoängen 13,1 i Nacka och är ungefär på samma nivå som genomsnittet i Stockholms län och i riket (12,5 poäng motsvarar betygssteget D).

Figur 13: Genomsnittlig betygspoäng för elever på högskoleförberedande program respektive yrkesprogram i gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket, åren 2014-2022

5.3. Elevenkäten

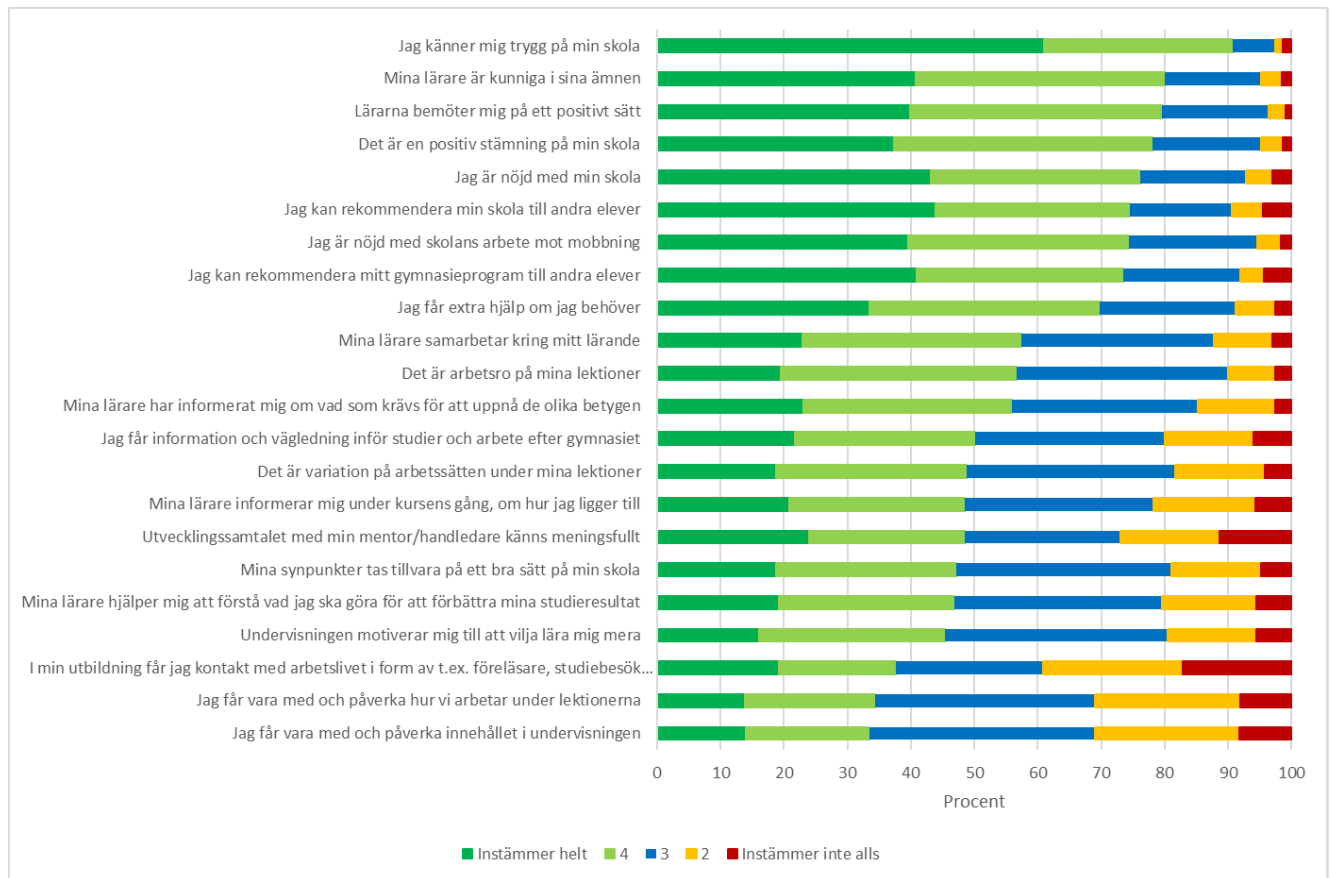
Stockholms läns elever i gymnasieskolans år 2 har liksom tidigare år besvarat Storsthlmns utformade enkät om deras upplevelse av sin utbildning.¹³ Enkätsvaren för Nackas gymnasieelever har försämrats något jämfört med förra året. Det är dock bara ett fåtal påståenden som tydligt har försämrats och i jämförelse med resultaten för fem år sedan kan konstateras att resultaten för många påståenden har förbättrats. Till skillnad mot Våga visa-enkätens fyrgradiga skala har gymnasieeleverna en femgradig skala att förhålla sina svar till.

Upplevelsen av trygghet på skolan är det påstående som högst andel elever kan instämma i, följt av omdömen om lärarna och därefter upplevelsen om skolan och gymnasieprogrammet. Det följer mönstret från förra årets enkät. Högst andel elever som inte kan instämma i enkätens påståenden följer också samma mönster som förra året. Det gäller påståenden om elevers möjlighet till inflytande samt om elevers kontakt med arbetslivet. Men påståenden om inflytande är också de där eleverna är som mest neutrala i sina svar, det vill säga svarar tre på den femgradiga skolan.

Pojkar är generellt sett mer nöjda än flickorna, men när det gäller helhetsomdömen om skolan och utbildningen så är det tvärtom. Störst samstämmighet mellan könen är det för påståenden om lärarnas kunnighet och om eleverna upplever att de är trygga på skolan. Störst variation mellan könen är det för påståenden som handlar om information och kommunikation mellan lärare och elev. Flickorna kan i mycket lägre utsträckning instämma i dessa påståenden.

¹³ Storsthlm är ett förbund som ägs och styrs av de 26 kommunerna i Stockholms län. Storsthlmns uppdrag är att "främja samverkan och utveckling så att kommunerna bättre kan nå sina mål om välfärd och service för medborgarna".

Figur 14: Resultat från elevenkäten i gymnasieskolan (elever år 2) år 2022

5.4. Elevers tillgång till utbildade lärare

I Nacka är andelen legitimerade gymnasielärare med behörighet i undervisningsämnena i genomsnitt 87 procent, omräknat till heltidstjänster, vilket är ett par procentenheter högre än i Stockholms län och fem procentenheter högre än i riket. Sett till antal tjänstgörande lärare med behörighet i minst ett ämne är andelen behöriga i Nackas gymnasieskolor 89 procent.¹⁴ Genomsnittet för Nacka har sammantaget ökat med sex procentenheter jämfört med när mätningarna började år 2015. De kommunala gymnasieskolorna har ökat med nio procentenheter och de fristående med sju procentenheter.

Det är en markant skillnad i behörighet mellan kommunala och fristående gymnasieskolor. I Nackas kommunala gymnasieskolor är andelen lärare med behörighet i undervisningsämnet 97 procent, liksom det var vid föregående års mätning. Motsvarande andel i de fristående gymnasieskolorna är 79 procent och har minskat med fyra procentenheter jämfört med föregående års mätning.

¹⁴ Yrkeslärare är undantagna från kravet på legitimation och ingår inte i statistiken.

I jämförelse med Stockholms län och riket är andelen lärare i Nackas gymnasieskolor med legitimation för yrkesämnen, lektors- och förstelärartjänster på ungefär samma nivå, men för speciallärartjänster har Nacka en låg andel legitimerade lärare.

5.5. Rektorernas prioriterade områden för utveckling

Av Nackas 15 gymnasieskolor har åtta skickat in svar på vilka prioriterade områden för utveckling de har identifierat. I och med att det är så få skolor är det svårt att dra några generella slutsatser, men de flesta områden som uppgavs kan ändå sorteras in under läroplansområdet Kunskaper.

6. Grundsär- och gymnasiesärskola

6.1. Uppföljning av extraordinära stödinsatser till elever utifrån beviljade tilläggsbelopp

Utbildningsenheten har under året följt upp vilka stödinsatser särskolorna gör för de tilläggsbelopp de erhållit för extraordinära insatser till eleverna.

Utifrån intervjuer och observationer kunde konstateras att eleverna fick mycket stöd i form av personella resurser, anpassning av material, lärmiljö och tekniska hjälpmedel.¹⁵ Tilläggsbeloppen ger skolorna möjlighet att ge eleverna de anpassningar och resurser som de har behov av. Enligt pedagogerna har insatserna stor betydelse för såväl elevernas kunskapsutveckling som sociala färdigheter.

Utbildningsenheten noterade att det finns många exempel på hur elevers olika behov möts. Uppföljningen visar också att flera elever i och med stigande ålder och på grund av sin funktionsnedsättning får ett ökat omvårdnadsbehov och därmed kräver ett mer omfattande stöd. De åtgärder och insatser som skolorna vidtagit för varje elev följs kontinuerligt upp på samtliga skolor. Utifrån gällande kunskapskrav för grundskola och gymnasiesärskolan konstaterade utbildningsenheten att sett till elevernas behov och förutsättningar var pedagogerna bra på att sätta individuella mål för eleverna, och enligt pedagogerna når eleverna sina individuella mål.

Utbildningsenheten noterade dock att det saknades en tydlig beskrivning i de individuella utvecklingsplanerna om eleverna studerar enbart ämnen eller ämnesområden inom grundskolans kursplaner alternativt en kombination av dessa. Det är också möjligt för eleverna att läsa ämnen inom grundskolan, vilket inte heller framgick tydligt. Det framgick inte heller om eleverna på gymnasiesärskolan läste en kombination mellan nationellt program och individuellt program.

Lokalerna uppvisar brister i en del fall. Det kan handla om för trånga utrymmen i förhållande till antalet elever eller att de av andra skäl inte är fullt ut anpassade utifrån elevernas behov.

6.2. Elevers tillgång till utbildad personal

Antalet lärare, omräknat till heltidstjänster, är så få att Skolverket inte redovisar dessa uppgifter. Andelen lärare som innehar specialpedagogisk högskoleexamen är 43 procent i Nackas grundskola och 30 procent i gymnasiesärskolan. Motsvarande andelar för grundskolan i Stockholms län respektive riket är betydligt lägre än i Nacka. I gymnasiesärskolan finns också en skillnad till Nackas fördel, jämfört med länet och riket, men som inte är lika stor.

Andelen lärare med legitimation och behörighet i minst ett undervisningsämne är 14 procent i Nacka kommuns grundskola – vilket är i nivå med länet och riket. I

¹⁵ Med personella resurser menas här lärare, elevassistent, pedagog med annan utbildning och personlig assistans. Tekniska hjälpmedel som stöd för kommunikation och fysisk aktivitet kan vara surfplatta, dator, ögonstyrningsdator och liftsistem.

gymnasiesärskolan är andelen 23 procent, vilket är något högre än på läns- och riksnivå.

6.3. Rektorernas prioriterade områden för utveckling

Rektorerna för Nackas fyra grundsärskolor anger ett antal prioriterade områden för utveckling. Ett urval av områden som anges är prioriterat arbete med bedömning, elevinflytande, undervisningskvaliteten, stimulerande fritidshemsverksamhet, trygghetsarbete, likvärdighet och tillgänglighet.

Även rektorer för gymnasiesärskolan nämner stimulerande fritidshemsverksamhet som ett prioriterat område, liksom att utveckla den estetiska verksamheten och den digitala kompetensen. Vidare nämns också arbete med samsyn om ett gemensamt förhållningssätt. För elever på programmet för administration, handel och varuhantering ska skolan ordna med platser för arbetsplatsförlagd utbildning, apl, vilket är ett prioriterat område att få till, liksom att vissa elever ska kunna få förlängd apl. I övrigt prioriteras fortsatt arbete kring elevers välmående och utveckling mot självständighet.

6.4. Valmöjligheter vid start i gymnasiesärskola

Nacka kommun erbjuder endast ett av totalt nio nationella program inom gymnasiesärskolan, något som har varit fallet i ett antal år. I praktiken finns därför mycket begränsade valmöjligheter för elever som vill gå i gymnasiesärskola i Nacka.

7. Kommunal vuxenutbildning

Kommunal vuxenutbildning omfattar grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, svenska för invandrare (sfi) samt särskild utbildning på grundläggande nivå och gymnasial nivå. I Nacka vuxenutbildning ingår de tre förstnämnda skolformsdelarna. Elever inom särskild utbildning på grundläggande och gymnasial nivå studerar via interkommunal ersättning via Stockholms stad eller Värmdö kommun.

7.1. Måluppfyllelse – kommunens mål

Från och med i år följs betygsresultaten i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning upp i två separata indikatorer. Indikatorerna redovisas för att synliggöra hur stor andel av de elever som påbörjar sina studier och även slutför dem med ett godkänt betyg.

Indikatorerna som redovisas nedan avser förra årets resultat på grund av att den nationella statistiken för innevarande år redovisas först i juni nästföljande år. På grundläggande nivå har andelen elever som avslutat sina kurser med godkänt betyg ökat med två procentenheter från 73 procent till 75 procent mellan åren 2020 och 2021. På gymnasial nivå är motsvarande ökning tre procentenheter från 72 procent till 75 procent.

Arbetet för att nå nämndens mål att öka andelen elever med godkänt betyg i svenska för invandrare (sfi) fokuserar på att nyanlända Nackabor snabbare ska komma ut i en hållbar egen försörjning.

STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT			
Kommunen skapar förutsättningar för arbetssökande att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens		Utfall 2021	Mål 2022
	Andel kursdeltagare med godkänt betyg i kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå	75 %	75 %
	Andel kursdeltagare med godkänt betyg i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå	75 %	75 %
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA			
Kommunen skapar förutsättningar till arbete, studier och eget företagande genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser		Utfall 2021	Mål 2022
	Andel kursdeltagare som slutfört kurs i sfi	60 %	60 %

7.2. Kunskapsresultat

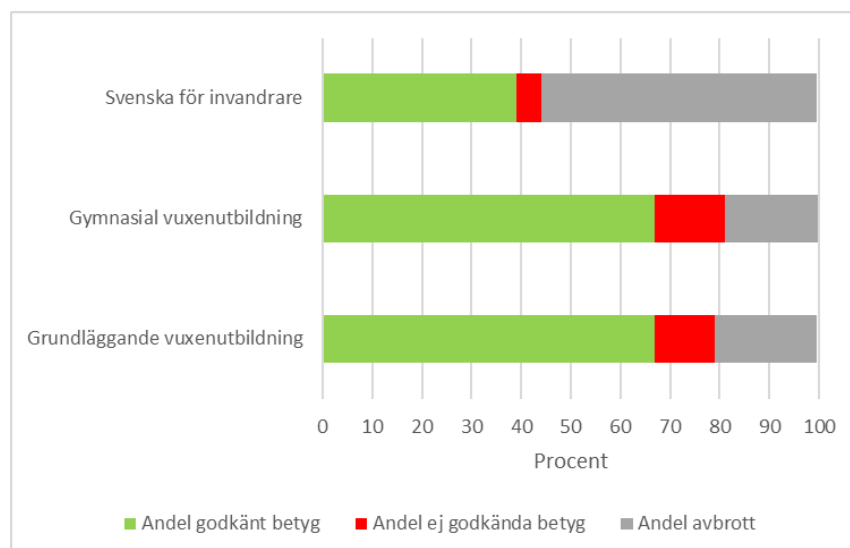
I och med att ett nytt verksamhetssystem för vuxenutbildningen har implementerats under hösten kan mer aktuella kunskapsresultat redovisas. Samtliga betyg från anordnarna som avser år 2022 har inte registrerats fullt ut vid tidpunkten för statistikuttaget, vilket innebär att nedanstående statistik kan komma att skilja sig från den slutgiltiga nationella statistiken.

Figuren nedan illustrerar andel kursdeltagare som under 2022 fått godkänt betyg respektive avbrutit studierna i svenska för invandrare och grundläggande vuxenutbildning. Över hälften (56 procent) av kursdeltagarna i svenska för invandrare har avbrutit studierna, att jämföras med ungefär var femte kursdeltagare för de två övriga skolformsdelarna. År 2021 var motsvarande andel i svenska för invandrare 40 procent och i grundläggande vuxenutbildning 18 procent och i gymnasial vuxenutbildning 14 procent.

Andel kursdeltagare med godkänt betyg i svenska för invandrare var 39 procent och i såväl grundläggande som gymnasial vuxenutbildning var motsvarande andel 67 procent. År 2021 var motsvarande siffror i svenska för invandrare 40 procent och i grundläggande och gymnasial vuxenutbildning 75 procent.

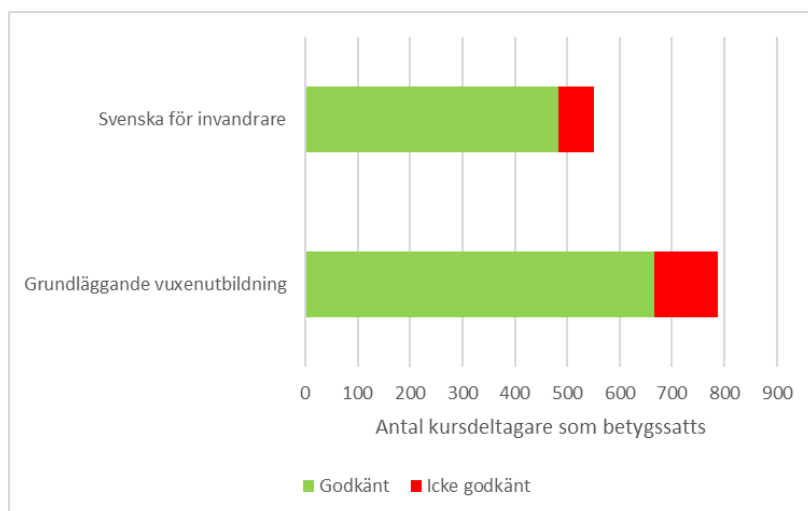
I jämförelse med Skolverkets statistik för år 2021 har resultaten märkbart försämrats. Anordnare vittnar om att många elever som inte kan tillgodogöra sig utbildningen i distanskurser ändå väljer att studera på distans. Detta leder till försämrade betygsresultat på såväl individ- som kommunnivå.

Figur 15: Andel (%) kursdeltagare med godkänt betyg respektive icke godkänt betyg samt andel kursdeltagare som avbrutit studierna per skolformsdel, år 2022

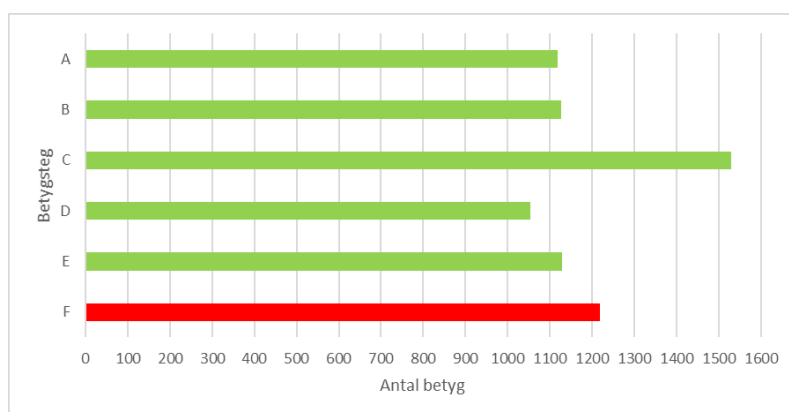
Figuren nedan visar betygsfördelningen ”godkänt” respektive ”icke godkänt” för kursdeltagare inom skolformdelarna svenska för invandrare och grundläggande vuxenutbildning¹⁶.

Figur 16: Antal kursdeltagare per betyg i svenska för invandrare och grundläggande vuxenutbildning

För kurser i gymnasial vuxenutbildning sätts betygen A-F, där F är ett icke godkänt betyg. Figuren nedan visar hur många betyg som satts under året per betygssteg. Flest C-betyg sätts men följs därefter av F-betyg.

Figur 17: Antal kursdeltagare per betygssteg i gymnasial vuxenutbildning, år 2022

¹⁶ Från och med den 1 januari 2022 har betygsskalan endast två betygssteg, Godkänt och Icke godkänt, för kursdeltagare i grundläggande vuxenutbildning och svenska för invandrare.

I tabellerna nedan redovisas andel avbrott samt andel godkänt betyg för kursdeltagare i respektive skolformsdel och per anordnare. Som tabellerna visar är skillnaderna mellan enheterna stor, men notera att antal kursdeltagare varierar mellan anordnarna och för anordnare med få kursdeltagare får få eleverstort genomslag i redovisade andelar.

Fler elever väljer att studera på distans och utifrån samtal med anordnare och andra kommuner kan det konstateras att anordnare med en stor andel distanselever, på grundläggande och gymnasial nivå, har en högre andel kursdeltagare som avbrutit studierna än anordnare där majoriteten av eleverna läser klassrumskurser. Elever på distanskurser studerar ofta vid sidan om andra aktiviteter medan elever i klassrum i större omfattning har studierna som den primära sysselsättningen.

Inom sfi bedrivs endast ett fåtal kurser på distans så där beror avbrotten på exempelvis flytt från kommunen, byte av anordnare och resa till hemlandet.

Tabell 13: Betygs- och avbrottsredovisning samt totalt antal kursdeltagare per anordnare, grundläggande vuxenutbildning år 2022

Anordnare	Antal betyg Godkänt	Antal betyg Icke godkänt	Antal avbrott	Totalt antal kursdeltagare	Andel (%) betyg Godkänt	Andel (%) betyg Icke Godkänt	Andel (%) avbrott
ABF	15	1	1	17	88	6	6
Addera Kompetens	182	38	60	280	65	14	21
Amadeo Utbildning	23	6	6	35	66	17	17
Campus Åsö	5	2	3	10	50	20	30
Eductus	146	2	35	183	80	1	19
Hermods	22	6	23	51	43	12	45
Iris Hadar	5	6	1	12	42	50	8
JENSEN komvux	29	10	13	52	56	19	25
Komvux Värmdö	3			3	100	0	0
Kunskapsbolaget Integra	96	16	32	144	67	11	22
NTI-skolan	140	33	31	204	69	16	15
Svea Education	1			1	100	0	0
Nacka grundläggande vuxenutbildning	667	120	205	992	67	12	21

Tabell 14: Betygs- och avbrottsredovisning samt totalt antal kursdeltagare per anordnare, gymnasial vuxenutbildning år 2022

Anordnare	Antal betyg A-E	Antal betyg F	Antal avbrott	Totalt antal kursdeltagare	Andel (%) betyg A-E	Andel (%) betyg Icke Godkänt	Andel (%) avbrott
ABF	14	15	4	33	42	45	12
Addera Kompetens	1 904	276	362	2 542	75	11	14
Amadeo Utbildning	122	8	15	145	84	6	10
Astar	514	41	101	656	78	6	15
Campus Åsö	71	17	27	115	62	15	23
Eductus	76	8	35	119	64	7	29
Hermods	408	116	303	827	49	14	37
Hårademini	279		2	281	99	0	1
Iris Hadar	25	11	22	58	43	19	38
JENSEN komvux	349	121	113	583	60	21	19
KompetensUtvecklingsInstitutet	70	17	17	104	67	16	16
Komvux Värmdö	60	18	7	85	71	21	8
Kunskapsbolaget Integra	167	7	38	212	79	3	18
MedLearn	56	2	22	80	70	3	28
MoA Lärcentrum	51	23	30	104	49	22	29
Mode 3	21		1	22	95	0	5
Movant	174	19	24	217	80	9	11
NTI-skolan	824	454	427	1 705	48	27	25
OLU Omsorgslyftet	35	7	8	50	70	14	16
Style Education	87	1		88	99	1	0
Sverigehälsan	522	49	96	667	78	7	14
Svea Education	7	1	4	12	58	8	33
YrkesAkademin	122	7	7	136	90	5	5
Nacka gymnasial vuxenutbildning	5 958	1 218	1 665	8 841	67	14	19

Tabell 15: Betygs- och avbrottsredovisning samt totalt antal kursdeltagare per anordnare, svenska för invandrare år 2022

Anordnare	Antal betyg Godkänt	Antal betyg Icke godkänt	Antal avbrott	Totalt antal kursdeltagare	Andel (%) betyg Godkänt	Andel (%) betyg Icke Godkänt	Andel (%) avbrott
ABF	18		50	68	26	0	74
Amadeo Utbildning	24	2	37	63	38	3	59
Eductus	199	57	215	471	42	12	46
Hermods	16	1	12	29	55	3	41
Iris Hadar	2		5	7	29	0	71
JENSEN komvux	56		124	180	31	0	69
Komvux Värmdö	1	1	1	3	33	33	33
Kunskapsbolaget Integra	126	2	126	254	50	1	50
Mode 3	10		23	33	30	0	70
NTI-skolan	13	5	38	56	23	9	68
OLU Omsorgslyftet	18		53	71	25	0	75
XLNTS			5	5	0	0	100
Nacka svenska för invandrare	483	68	689	1 240	39	5	56

7.2.1. Examen och slutbetyg inom komvux på gymnasial nivå

En gymnasieexamen från komvux kan innehålla betyg från gymnasieskolan och komvux eller enbart betyg från komvux. Under året har 37 elever fått examen eller slutbetyg att jämföra med förra årets 65 elever.

7.2.2. Prövningar

Under året genomfördes 379 prövningar i samtliga skolformsdelar, men framför allt i den gymnasiala vuxenutbildningen. Av de kursdeltagare i grundläggande vuxenutbildning som gjorde prövningar fick 95 procent godkänt, i gymnasial vuxenutbildning 86 procent och i svenska för invandrare 100 procent.

7.3. Elevenkäten

Årets länsgemensamma elevenkät genomfördes först under senhösten på grund av såväl pandemi som försenad upphandling av ny leverantör av enkäten.¹⁷ De resultat som har levererats av företaget som genomfört enkäten har i nuläget visat sig ha bristande tillförlitlighet och därför presenteras inte resultatet i årets kvalitetsanalys.

7.4. Elevers tillgång till utbildade lärare

I auktorisationsvillkoren för kundvalet kommunal vuxenutbildning framgår att majoriteten av lärarna hos de auktoriserade anordnarna ska ha lärarlegitimation samt att majoriteten av lärarna ska vara behöriga. Vidare framgår att anordnaren ska ha en kompetensutvecklingsplan för samtliga de lärare som saknar lärarlegitimation och/eller behörighet. Samtliga auktoriserade anordnare uppfyller dessa krav. Det kan dock konstateras att den nationella bristen på lärare även är tydlig inom den kommunala vuxenutbildningen i Nacka.

7.5. Kvalitetsuppföljning och tillsynsbesök

Huvudmannansvaret för den kommunala vuxenutbildningen ligger på kommunen. Detta innebär att kommunen har ett tillsynsansvar som genomförs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

7.5.1. Kvalitetsuppföljning – samtal med elever och lärare

Utifrån kvalitetsuppföljningen hösten 2021 identifierades bland annat individanpassad undervisning och studie- och yrkesvägledning som förbättringsområden. Dessa två områden var därför i fokus under vårens verksamhetsbesök. Totalt genomförde rektor och tjänstemän från utbildningsenheten verksamhetsbesök hos 19 anordnare. Under verksamhetsbesöken intervjuade utbildningsenheten 59 elever och 59 lärare.

Elevintervjuerna visar att eleverna generellt sett är mycket nöjda med sin utbildning. De tycker om sina lärare och upplever att stämningen är god på skolan. Mycket lite negativ kritik framkommer i samtalen med eleverna. En del elever med utländsk bakgrund tycker att det ibland kan vara svårt att tillgodogöra sig

¹⁷ Alla kommuner i Stockholms län förutom Södertälje kommun deltar i denna elevenkät som genomförs årligen. Alla elever i pågående studier under enkätens genomförande erbjuds möjlighet att besvara frågor om sina studier inom den kommunala vuxenutbildningen.

utbildningen, men det löser sig på olika sätt genom lärarnas insatser. Några uttrycker också att anordnarens lärplattform kan vara svår att hantera. Det kan ibland bero på datorvana och/eller språkkunskaper.

Lärarna å sin sida ser också att en del elever har svårigheter med att tillgodogöra sig utbildningen utifrån att de saknar tillräckligt goda kunskaper i svenska språket. De kan också se att vissa elever har svårt med de digitala verktygen. Annat som lärarna lyfter att de erfarit är det som bland annat KLIVA-utredningens¹⁸ förslag lyfte fram gällande språkstudier. Det vill säga att svenska för invandrare (sfi) och övriga språkstudier endast i undantagsfall ska erbjudas på distans eftersom klassrumsmiljön ger en snabbare och djupare språkutveckling.

Flera lärare önskar att det fanns möjlighet att erbjuda fler undervisningstimmar, men framför allt att alla elever kom på samtliga lektioner som redan erbjuds. Men de vet också att många elever har svårt att få ihop sin vardag. Antalet elever som studerar vid sidan av ett heltidsarbete har ökat och såväl elever som lärare uttrycker att det är en utmaning. Studier på heltid förutsätter att man som elev avsätter 40 timmar per vecka till studier, men både elever och lärare vittnar om att så är sällan fallet.

Utifrån de förda samtalen med verksamheterna inom särskild utbildning för vuxna kan utbildningsenheten konstatera att det finns förbättringsåtgärder avseende information om möjligheten till fortsatta studier, både till föräldrar och till elever som går sitt sista år i gymnasiesärskolan. Utbildningsenhetens karriärvägledare kommer därför samverka med övriga studie- och yrkesvägledare i kommunen för att informera om möjligheterna för denna målgrupp att studera vidare.

Den samlade bilden från kvalitetsuppföljningen är att eleverna är generellt sett mycket nöjda och att lärarna kan se att förutsättningarna för eleverna att tillgodogöra sig utbildningen behöver förbättras.

7.5.2. Kvalitetsuppföljning/tillsyn – samtal med skolledningar

Under hösten har verksamhetsbesök gjorts hos samtliga 19 anordnare som är auktoriserade och har pågående uppdrag för Nacka kommun. Samtliga anordnare har inkommit med kvalitetsrapportering som omfattar verksamheten perioden från hösten 2021 till och med hösten 2022.

Kvalitetsuppföljningen och tillsynen visar att anordnare har stärkt sitt kvalitetsarbete över tid, det systematiska kvalitetsarbetet är i ständig utveckling, vilket är positivt för Nacka kommuns uppdrag att erbjuda alla elever en likvärdig utbildning. Anordnarna bedöms generellt ha upprätthållit en god kvalitet i undervisningen och hittat flexibla lösningar för eleverna. Nacka har haft en kontinuerlig dialog med anordnare och övriga kommuner i regionen för att säkerställa att en återgång till undervisning på plats i klassrumskurser skett under hösten.

¹⁸ SOU 2020:66 Samverkande krafter – för stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk <https://www.regeringen.se/4ad508/contentassets/82847c1c20d94fb9973c4cbde06d2b56/samverkande-krafter--for-starkt-kvalitet-och-likvardighet-inom-komvux-for-elever-med-svenska-som-andrasprak-sou-202066>

Uppföljningen omfattar även enskilda elevers klagomål mot skolor samt eventuella beslut och tillsynsresultat från Skolinspektionen. Nacka kommun genomför även tillsyn av såväl nationella som lokala krav vid verksamhetsbesöken. Där brister konstaterades i samband med besöken anmodades anordnarna åtgärda dessa inom en viss tidsperiod.

De tre utvalda kvalitetsområden som var i fokus för höstens kvalitetsuppföljning med skolledningarna, baserade sig på vad som framkommit under vårens verksamhetsbesök.

7.5.2.1. Fusk och plagiat

Hur säkerställer anordnare att det är eleven som är antagen på kursen (eller anmäld till provningen) som genomför examinationerna och lämnar in alla betygsgrundande uppgifter? Det vill säga: hur förebygger våra anordnare fusk och plagiat samt vad gör anordnaren om/när detta inträffar?

Anordnarna kunde generellt se att fusk och plagiat ökat i takt med att fler elever studerade på distans, trots att gedigen information ges vid kursstart och tydliga rutiner finns hos alla utom en anordnare. Mängden och förekomsten av fusk varierar mellan anordnare och kurser/utbildningar. Generellt kan sägas att fusk är mer vanligt förekommande i teoretiska distanskurser än i yrkesutbildningar i klassrum.

7.5.2.2. Arbetsplatsförlagt lärande (APL)

Under pandemin fanns undantag från bestämmelsen att varje yrkesutbildning ska innehålla minst 15 procent APL, eftersom det var svårt att få tag på arbetsplatser och handledare. Under hösten följde utbildningsenheten upp om eleverna nu får sin APL i den omfattning de har rätt till, och samtliga elever erbjuds minst 15 procent APL på sin yrkesutbildning. Detta är en obligatorisk del av utbildningen, men anordnare påtalade dock svårigheterna med att få elever att genomföra APL i den omfattning som krävs i aktuella kurser eftersom många elever arbetar parallellt med sina studier. Icke genomförd APL leder till att elev inte uppfyller betygskriterierna i aktuell kurs.

Det förekommer olika tolkningar av heltidsstudier av anordnarna i och med att andra kommuner i länet kan ha andra krav på sina anordnare än vad Nacka har.

Utbildningsenheten har förtydligat vad som gäller för Nackas elever gällande antal timmar på en arbetsplats under yrkesutbildningar. Nackas anordnare har flertalet långsiktiga och hållbara samarbeten med branscher, arbetsplatser och handledare. De arbetar även med validering av tidigare erfarenheter och provning i kurser där så är möjligt.

7.5.2.3. Nationella prov

Under pandemin fanns undantag gällande genomförande av nationella prov. Restriktionerna satte stopp för möjligheten att genomföra dessa examinationer på skolan. Under hösten följde utbildningsenheten upp om nationella prov nu genomförs i samtliga aktuella kurser samt hur betygsresultaten på proven förhåller sig i relation till betygen i respektive kurs.

Såväl anordnare som utbildningsenheten har under året uppmärksammat att många elever av olika anledningar inte vill skriva nationella prov. Som skäl anges bland annat sjukdom, utlandsvistelse eller social fobi. Muntliga delen upplevs problematisk på distanskurser då många elever känner ett obehag att redovisa och prata inför okända personer. De har oftast inte kontakt med sina kurskamrater på en distanskurs.

I samband med verksamhetsbesöket analyserades relationen mellan provresultat och kursbetyg. Utbildningsenheten, tillsammans med respektive anordnare, kunde konstatera att det oftast fanns naturliga variationer mellan dessa. Endast i undantagsfall var det så att samtliga elever i en grupp hade samma kursbetyg som provbetyg.

I de fall anordnare lyfte att det förekommer att kurser förlängs för att elever ska kunna genomföra det nationella provet förtydligade utbildningsenheten att detta inte är en orsak att förlänga kursen utan att en hållbar studieplanering ska finnas.

8. Elevstatistik

8.1. Antal barn, elever och kursdeltagare i Nackas skolverksamheter – oavsett folkbokföringsort

Under året har två anordnare av pedagogisk omsorg avslutat sin verksamhet. Ingen ny förskola har startat eller avslutat sin verksamhet i Nacka. En ny grundskola startat – Idrottsgrundskolan. Två nya gymnasieskolor har startat – Idrottsgymnasiet och Jensens gymnasieskola.

En anordnare inom kommunal vuxenutbildning har auktoriserats och en anordnare har avauktoriserats på grund av kvalitetsbrister, men har fortsatt verksamhet under del av 2023 för elever i pågående utbildning. Därutöver har fyra anordnare avauktoriserats på egen begäran.

Tabell 16: Statistiken för Nacka kommuns utbildningsverksamhet avser unika barn och elever samt unika anordnare, det vill säga om de förekommer under flera skolformer räknas de bara en gång.

NACKAS UTBILDNINGSVERKSAMHET	KOMMUNALA ANORDNARE		FRISTÅENDE samt AUKTORISERADE anordnare inom vuxenutbildningen		TOTALT	
	Antal barn/elever	Antal enheter	Antal barn/elever	Antal enheter/anordnare	Antal barn/elever	Antal enheter/anordnare
TOTALT	15 946	58	15 533	134	31 479	192

Tabell 17: Nacka kommuns utbildningsverksamhet per skolform, per oktober månad 2022.

SKOLFORM	KOMMUNALA ANORDNARE		FRISTÅENDE ANORDNARE		TOTALT	
	Antal elever	Antal enheter	Antal barn/elever	Antal enheter	Antal barn/elever	Antal enheter
Förskola	2 781	36	3 222	61	6 003	97
Förskoleklass	1 041	19	364	12	1 405	31
Grundskola	9 149	20	4 071	16	13 220	36
Grundsärskola	110	4	0	0	110	4
Grundsärskola, integr elever	6	4	1	1	7	5
Fritidshem	4 064	22	1 383	12	5 447	34
Gymnasieskola	2 822	2	3 498	12	6 320	14
Gymnasiesärskola	37	3	0	0	37	3

Tabell 18: Kommunal vuxenutbildning per skolformsdel, kalenderåret 2022.

SKOLFORM	Antal kvinnor	Antal män	Antal elever	Antal kursdeltagare	Antal kurser per person	Antal anordnare
Kommunal vuxenutbildning						
- Grundläggande vuxenutbildning	360	195	555	992	1,8	12
- Gymnasial vuxenutbildning	1673	933	2 606	8 841	3,4	23
- Svenska för invandrare, sfi	629	462	1 091	1 640	1,5	12

Tabell 19: Pedagogisk omsorg, per oktober månad 2022.

ANNAN PEDAGOGISK VERKSAMHET	KOMMUNALA ANORDNARE		FRISTÅENDE ANORDNARE		TOTALT	
	Antal barn	Antal anordnare	Antal barn	Antal anordnare	Antal barn	Antal anordnare
Pedagogisk omsorg	0	0	142	21	142	21
Pedagogisk omsorg, aktivitet efter skola	0	0	131	3	131	3

8.1.1. Barn och elever från Ukraina

Under året har cirka 160 familjer med barn och elever från Ukraina sökt förskola, grundskola och gymnasieskola i Nacka kommun. En del av de ukrainska familjerna har under året flyttat till en annan kommun, ett annat EU-land eller återvänt till Ukraina. I slutet av december var 17 barn placerade i förskola, 81 elever i grundskola och 19 elever i gymnasieskolan, det vill säga totalt 117 ukrainska barn och ungdomar.

8.2. Antal barn, elever och kursdeltagare med hemkommun Nacka

Nedanstående tabeller inkluderar barn och elever som är folkbokförda i Nacka kommun samt de som har Nacka kommun som vistelse-/hemkommun, t.ex. asylsökande och barn och elever enligt EU:s massflyktsdirektiv¹⁹.

Tabell 20: Barn- och elevantal per skolform (och pedagogisk omsorg) och typ av huvudman, per oktober månad 2022.

¹⁹ Massflyktsdirektivet innebär att ukrainare och andra med flyktingstatus eller motsvarande skydd i landet som flyr kriget i Ukraina får rätt att stanna i EU-länderna utan att behöva söka asyl.

SKOLFORM samt PEDAGOGISK OMSORG	NACKAS KOMMUNALA ANORDNARE		FRISTÅENDE ANORDNARE		ANDRA KOMMUNERS KOMMUNALA ANORDNARE		TOTALT	
	Antal barn/elever	Andel (%) barn/elever	Antal barn/elever	Andel (%) barn/elever	Antal barn/elever	Andel (%) barn/elever	Antal barn/elever	Andel (%) barn/elever
Pedagogisk omsorg	0	0	273	100	0	0	273	100
Förskola	2 761	46	3 247	54	14	0	6 022	100
Förskoleklass	1 039	73	371	26	5	0	1 415	100
Grundskola	8 966	65	4 618	34	169	1	13 753	100
Grundsärskola	107	87	8	7	8	7	123	100
Gymnasieskola	1 534	35	2 044	46	833	19	4 411	100
Gymnasiesärskola	25	36	19	27	26	37	70	100
SUMMA	14 432	55	10 580	41	1 055	4	26 067	100

Tabell 21: Elevantal och kursdeltagare per skolformsdel inom kommunal vuxenutbildning per den 31 december 2022 ²⁰

SKOLFORM	KVINNOR				MÄN				TOTALT		
	Antal	Andel (%)	Antal kurs- deltagare	Antal kurser per person	Antal	Andel (%)	Antal kurs- deltagare	Antal kurser per person	Antal	Antal kurs- deltagare	Antal kurser per person
Kommunal vuxenutbildning											
- Grundläggande vuxenutbildning	285	65	527	1,8	152	35	271	1,8	437	798	1,8
- Gymnasial vuxenutbildning	1 215	64	4 116	3,4	694	36	2 075	3,0	1 909	6 191	3,2
- Svenska för invandrare	559	58	858	1,5	407	42	611	1,5	966	1 469	1,5

Utöver de elever som läser inom Nacka vuxenutbildning studerar 50 elever i annan kommuns sfi, varav de flesta studerar sfx²¹. På grundläggande och gymnasial vuxenutbildning studerade 56 elever i annan kommun, varav de flesta gymnasial vuxenutbildning. Dessutom studerar 18 elever inom skolformsdelarna kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning på grundläggande och gymnasial nivå i Stockholms stad och Värmdö kommun. Antal elever har ökat med två jämfört med förra året.

²⁰ I och med att elever inom vuxenutbildningen kan förekomma inom både grundläggande och svenska för invandrare anges ingen totalsumma för elevantalet. Utöver nedan redovisade elever/kursdeltagare tillkommer de som studerar på utbildningar i andra kommuners komvux.

²¹ Svenska för yrkesutbildade.

9. Underlag till kvalitetsanalysen

9.1. Källor

Skolverkets databas för nationell statistik

Storsthms enkät till gymnasieelever

Utbildningsenhetens insamlade statistik om kunskapsresultat från rektorer

Utbildningsenhetens insamlade uppgifter om enheternas prioriterade områden

Utbildningsenhetens tillsyns- och verksamhetsbesök till anordnare av vuxenutbildning

Våga visa-enkäten till elever och föräldrar

9.2. Tjänsteskrivelser

9.2.1. Utbildningsnämnden

[Uppföljning av elever med stora behov av särskilt stöd och av elever med låga resultat i lägstadiet](#), UBN 24 mars 2022

[Tillgången till legitimerade och behöriga lärare i förskoleklass och skola hösten 2021](#), UBN 11 maj 2022

[Skolvalet 2022](#), UBN 11 maj 2022

[Resultat från Storsthms enkät till gymnasieelever i år 2, år 2022](#), UBN 11 maj 2022

[Resultat från Våga visas enkät till vårdnadshavare och elever 2022](#), UBN 9 juni 2022

[Tillgång till utbildad personal i fritidshem och förskola samt antal barn per heltidstjänst i förskola](#), UBN 9 juni 2022

22 september 2022

[Anmälningar av skolpliktiga elevers upprepade eller längre frånvaro läsåret 2021/2022](#), UBN 22 september 2022

[Uppföljning av tilläggsbelopp för elever med omfattande behov av stöd i grundskola och gymnasieskola i Nacka kommun läsåret 2021/2022](#), UBN 22 september 2022

[Kunskapsresultat i årskurs 9 i Nacka kommun](#), UBN 9 november 2022

[Årsrapport för Våga visa, läsåret 2021/22](#), UBN 9 november 2022

[Förskolebarns språkutveckling i svenska](#), UBN 8 december 2022

[Information om observationsrapporter](#), UBN 8 december 2022

Den 15 februari 2023 redovisas ärendet Observationer i Våga visa år 2022 i utbildningsnämnden. Den 30 mars 2023 redovisas ärendet Tillsyn och insyn i förskola och pedagogisk omsorg år 2022.

9.2.2. Arbets- och företagsnämnden

[Verksamhetsbesök Nacka vuxenutbildning våren 2022](#), AFN 2022-06-15

